HINTA
10:—

AKTIVISTIN JOULU.

1930.

Ainoa virallisesti hyväksytty

Lapuan Kravatti

on

tällä vaakunalla
varustettu, Lapuan val-
tuuskunnan hyväksymä kravatti

Yksinvaltuutettu valmistaja L. POHJANPALON KRAVATTITEHDAS, Kokkola

Etelä-Pohjanmaan Pankki O.Y.

Pääkonttori LAPUALLA

SIVUKONTTORIT:

Helsingissä, Kauhavalla, Seinäjoella,
Turussa, Voltissa ja Ylihärmässä.

Talletuskorko 6 kuukauden irtisanonta **8 %**

Juoksevantilin korko **6 %**

O.Y. Vuota- & Nahkakomppania

Kokkola

Osakeyhtiö Alfr. Björklund

Kokkola

JOULUOSTOKSENNE teette edullisimmin liikkeessämme

— — — — —

Tutustukaa

JOULUNÄYTTELYYMME

Pesulauta- ja Kalustusvarsitehtaat

O.Y. H. NYLUND A.B.

PERUSTETTU 1905

Pääl.ike:	Haaraliike:
Kokkola	Kristiinankaupunki
Suomi	Vanhakylä

SÄHKÖOSOITE: NYLUNDS Kokkola

PUHELIMET: Konttori 23 - Johtaja 5 35

Pankkitili: Oy. Pohjoismaiden Yhdyspankki, Kokkola

LANKOJA,
HUOPAPEITTEITÄ,
SARKAA
PUKUKANKAITA
sekä
SAALEJA

parhainta laatua ja yksinomaan kotimaan raaka-aineista

VALMISTAA

Jepuan Villakehruutehdas Oy.

Jepua

Siemen- Vilja- ja Rehuliike

AATTO AAKKULA

LOIMAA

SÄHKÖOSOITE: Aakkula

Puh. 65

LOIMAAN PANIMON

MALLAS- JA VIRVOITUSJUOMAT

ovat laadultaan parhaat.

PUHELIMET:

Loimaalla nimih.: "LOIMAAN PANIMO",

Turussa 3 123.

SAAPUNUT

Winchester-pienoiskivääreitä

MÄKELÄ & VUORIKOSKI OY.

VAASA

Kansalainen.

Ostaessasi Venäjältä maahan tuotua tavaraa, kaivat omaa hautaasi.

Ryssät myyvät sekä Puutavaroita että viljaa alle TUOTANTOKUSTANNUSTEN.

Miksi olla riippuvaisia ryssien "dumping"-politiikasta, vaikka meillä on parhaimmat edellytykset taloudelliseen riippumattomuuteen viljelemällä turkiseläimiä.

HOPEA- ja RISTI-kettujen kasvattaminen kannattaa hyvin. Myöskin ylituotannon syntyessä voi Suomi kilpailla muiden maiden kanssa, koska sen ilmasto on edullisempi ja hoitokustannukset maassamme pienemmät kuin missään muualla.

—

Turkiseläinten nahkoja ostetaan

Suomen Turkiseläin O.Y.

Helsinki ∴ Kasarmink. 25.

—

Graham Rogers-
HOPEAKETUT
PARHAAT

Olkaa hyvä lähettäkää ilmaiseksi kirjasenne "Hauskaa ajanvietettä, joka tuottaa rahaa".
Nimi: ....
Osote: ....
....

Yli puolet maapallon asukkaista

elää joko kokonaan tai osittain riisin varassa, niin tärkeä ravinnontekijä on tämä maukas "tropiikin vilja". — Meilläkin saavat päivä päivältä Vaasan Höyrymyllyn täysilaatuiset, helmenvalkeat riisiryynit yhä suuremman käyttäjäpiirin.

Kysykää M.V.H.- ja V.H.-merkkisiä erikoisryynejämme!

Vaasan Höyrymylly Oy.

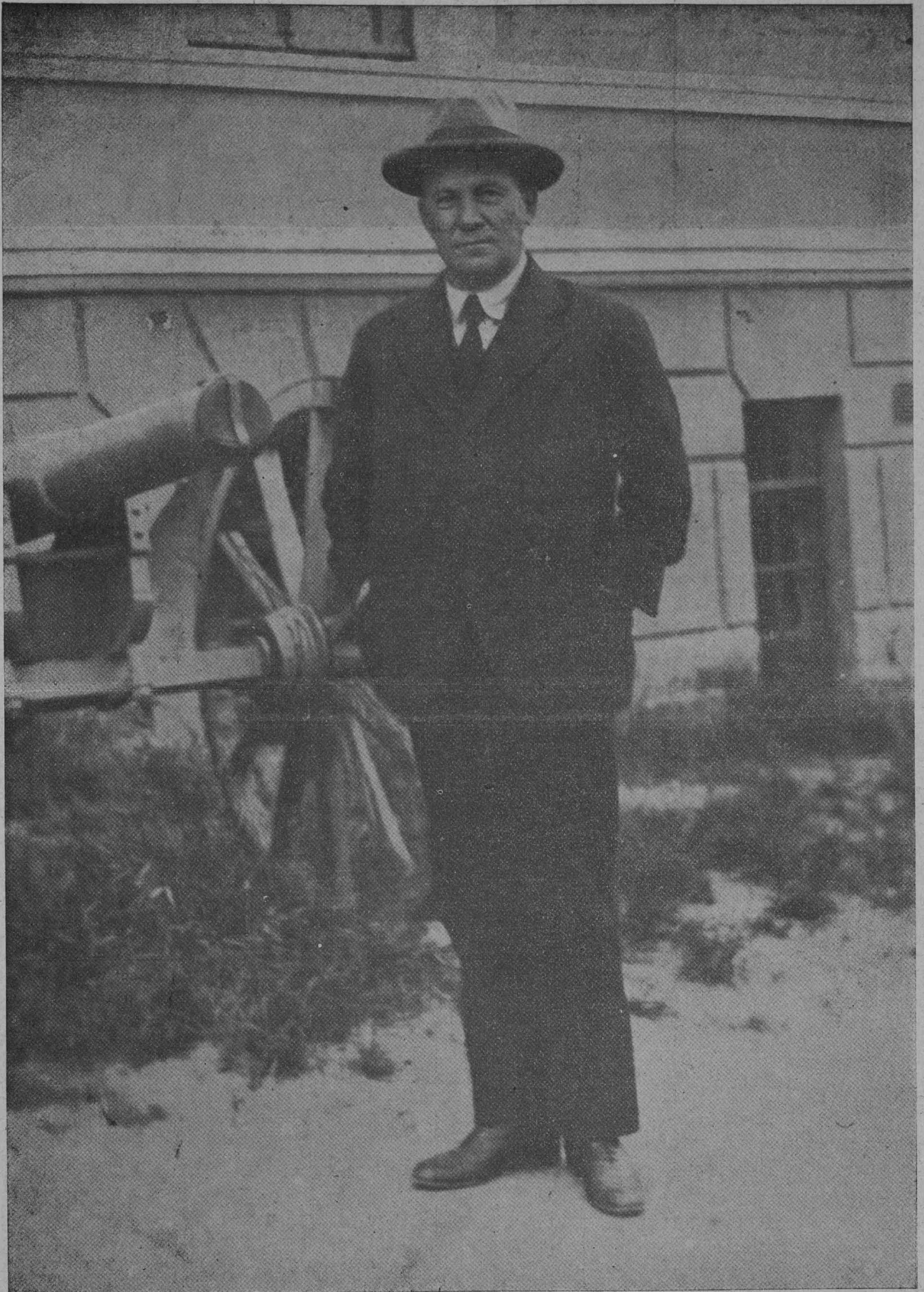
Kevyt »pakaasi»

on sillä matkamiehellä tai -naisella, joka matkalaukkunsa, pukulaukkunsa, toalettikotelonsa tai reppunsa valitsee meidän tuotteistamme. Jos messuilla näitte sirot ja käytännölliset näyttelyesineemme, niin varmaan päätitte heti hankkia itsellenne jotain niistä. Nehän saivat KULTAMITALINKIN.

U. SCHWARTZ'in
SALKKU- JA MATKATARPEIDENTEHDAS
Helsinki - Kajaaninkatu 6. - Puh. 71 013 ja 73 025.

AUG. MARTTILA

Nauhojen ja trikootavarain TUKKULIIKE
HELSINKI - Mikonkatu 1. B

Vihtori Kosola syksyllä 1930. Valok. A. Vierimaa.

»Me teemme, mitä me tahdomme.
Muut tekevät, mitä he voivat.»

Kunnia Jumalalle korkeudessa

Yks hällä on käsky, ken kuuluttaa
suuruutta ain mielivi Herran:
Hänen tieltänsä poiketa ei hän saa,
ken astunut sille on kerran.
Ain eespäin vaan yli esteiden!
Tie jyrkkä on Herran soturien.

Mut tähti niin kirkas viitoittaa
hänen tietänsä matkan päässä,
ei salli Hän kulkijan horjahtaa,
ei uupua vastasäässä.
Hän antavi voiman, ken uskonkin.
Wie kirkkauteen tie kaitaisin.

Taas syttyös, tähtönen kallehin,
Sun armosi merkiksi meille.
Suur' autuus seimestä Betlehemin
on johdettu elomme teille.
Jo Herran kunniaa kuuluttakaa,
te taivaitten taivaat, sa, polo maa!

Eero Eerola

Isänmaan Joulu

Valkea maa! — Isänmaa! — Hankien valkeat ladut — Sankari sadut. — Kaikki ne kertaumalla kulkevat vuodesta vuoteen — jouluun. Talven juhlaan! — — — Keskellä pimeyttä on yht'äkkiä kirkastunut, on valoa, valoa loppumattomiin! — Näin vuodesta vuoteen! — Ja kuitenkin joulun ajatukset ovat niin erilaiset, niin toisistaan eroavat. Jo joulu julistus: "Maassa rauha — ihmisillä hyvä tahto" on kaikunut niin erilaisesti ja niin toisistaan eroaviin sydämiin. —

Isänmaani joulu! — Miten erilainen se on ollutkaan vuosista — toisiin. — Isänmaani valkeat hanget! — Miten erilaiset ladut niillä ovatkaan risteilleet. Jouluyö miten pimeä se toisinaan onkaan ollut? — Annamme aatokset kantaa kauas taaksepäin ja hiljaa syventyen kysymme olemmeko jaksaneet uskoa joka joulu sen pyhään sanomaan: "Ja m a a s s a r a u h a i h m i s i l l ä h y v ä t a h t o". — Olemmeko jaksaneet täysin sydämin, täysin mielin hartaudessa laulaa: "Kunnia Jumalalle Korkeudessa". — Olemmeko seimen luona unohtaneet oman itsemme ja jaksaneet uskoa sydämemme täydellä vakaumuksella: "On Kristus meille syntynyt". — Emme! — Varmastikaan emme! — Me olemme murheisina, tuskaisina raadeltuina maanneet polvillamme ja huutaneet: "Anna meille Kristus" ja olemme tyhjin sydämin katsoneet t y h j ä ä n seimeen. — Me emme ole jaksaneet l ö y t ä ä Kristusta! — Emme ole jaksaneet kiittää: "Kunnia olkoon Korkeudessa" ja emme jaksaneet uskoa: "ja maassa rauha ihmisillä hyvä tahto". — Ja miksi? — Siksi että isänmaan joulu on ollut niin erilainen vuosista — vuosiin! — Jaksoimmeko viime vuonna, viime jouluna? Oliko yht'äkkiä pimeyteen syttynyt suuri valo? — Emmekö juuri viime jouluna murheisina sytyttäneet joulukynttilöitämme, emmekö juuri viime jouluna verisin sydämin huutaneet: "Herra anna Kristuksen syntyä kansamme, koko kansamme sydämiin". Emmekö juuri viime jouluna epäilleet sanoja: "ja ihmisillä hyvä tahto". — Ja eikö kiitoksemme jouluyönä ollut vain puolittainen? — Eikö niin ollut? — Oli! — Ja miksi? — Siksi että isänmaan joulu oli erilainen kuin n y t! — Me etsimme Kristusta huutavina ja janoisina ja meidän täytyi kulkea ohi toisen kulkueen joka hajoitti Betlehem — uskoamme, joukon joka kulki Jumalan pilkka huulillaan. — Me emme jaksaneet kiittää täysin sydämin sillä sielumme oli murheinen, niin murheinen, me emme kuulleet joulusanomaa täysin soinnuin. — Sillä me

näimme että isänmaa oli uudelleen hukkua, olimme yhtyneet sitä puoltamaan, mutta koettu pilkka oli sattunut liian syvästi ja joulu oli pimeä, niin pimeä ja mielemme apea. — Me näimme jo edessämme mustuneet rauniot, kaadetut temppelit, hajoitetut kodit ja pilkatut, hajoitetut sankarihaudat, me näimme työkyvyttömät maamme vapaudelle uhrautuneet häväistyinä ja silmille syljettyinä. Ja me näimme vuossataisen unelman, toteutuneen unelman, uudelleen murskattuna. — Me näimme Ristin, Seimen asemesta. Me näimme Golgatan kun kuljimme Betlehemiin! — Ja tuskamme oli suuri, jouluyön taakka painava rukouskammioissamme. — Ja me huusimme apua. — Se tuli! — Kansa nousi. — Etelä-Pohjanmaan talonpoika, herännäiskansa, isänmaan omat nousivat. — He t u l i v a t t o i s e n k e r r a n!

— — — — — — — — — — — — — — —

Ja nyt, nyt on isänmaan joulu toisenlainen kuin edellinen. Uskomme on palautunut, olemme löytäneet jälleen ja me osamme kiittää.

Joulusanoma kaikuu kautta maan kirkkaampana mutta e i t ä y d e l l i s e n ä. — Sillä me tänäkin jouluna muistamme niitä, jotka isänmaan info ja rakkaus vei — me muistamme tämän joulun u h r e j a. Heitä nukkuu nurmen alla ja toiset heistä ovat eroitetut meistä, siksi että rakastivat. Tänä jouluna, isänmaani joulu on kiitoksen joulu, mutta se myöskin on murheinen ja toivon, että isänmaani kansa muistaa yksinäisiä, eroitettujen yksinäistä joulua. — Sillä heillä on uskoa ja he luottavat ja meillä on uskoa ja me luotamme, — me elämme taasen joulusanoman täyttä toteutumista toivoen. — Kerran täyttyy kaipaus, kerran on kiitos täydellinen ja „Maassa rauha, ihmisillä hyvä tahto". —

— — — — — — — — — — — — — — —

Me ajattelemme mennyttä ja sanomme: "Tähän asti on Herra auttanut". Me uskomme tulevaisuuteen ja rukoilemme:

"Sa siunannut oot aseitamme
kun pakoon lyötiin vainon yö
myös siunaa rauhan askartamme,
tee kaunihiksi kansan työ". —

A—i A.

Sulo-Veikko Pekkola.

Repolan Joulukirkossa.

Me, jotka siellä itärajan varressa jo rauhan vuosina asustelimme ja rauhan töitä toimittelimme, olimme tottuneet pitämään Repolaa ja Porajärveä kuin luonnostaan Suomeen kuuluvina. Olihan väestö siellä suomalaista — karjalaista, sanotaan —, mutta kuitenkin samaa suurta suomalaista heimoa. Uskonnoltaan he olivat "kreikkalaisia", siis Venäjän uskon tunnustajia, mutta olivatpahan uskonnossaan kenties vilpittömämpää kuin useatkin siellä käyneet luteerilaiset. — Ristinmerkin tekivät, jumalaiseen uskoivat.

Ja siellä kävimme praasniekoilla kuin kotonamme ikään, eikä meitä ruotsheiksi enää kutsuttu kuten takavuosina, vaan veljinä pidettiin, tervetuloa toivotettiin ja kestittiin talon parhailla antimilla. Ja niin otettiin heidät vastaan myös rajan tällä puolen.

Uusi kuva: Valok. A. Vierimaa.

Sulo-Veikko Kosolassa.

Eikä ihmekään. Sen jälkeen kuin Joensuun—Nurmeksen rata valmistui, kääntyi koko Repolan liikenne kulkemaan Suomen puolitse, — se oli lyhin reitti. Vaikka Repolan kauppiaan piti ostaa tavaransa vain Pietarista, teki hän kuitenkin tuon toistasataa kilometriä pitkän maamatkan "asemalle", kuten tuttavallisesti jo Lieksaa kutsuttiin, ja matkusti sieltä mukavasti junalla "suuren isänmaan" pääkaupunkiin tekemään ostoksensa sensijaan, että teki pitkän ja vaivaloisen matkan Petroskoin kautta. Mutta näillä matkoilla tuli tehdyksi yhä uusia tuttavuuksia suomenpuoleisen asujamiston kanssa. ja sukulaisuustunne, heimotunne joka matkalla vankkeni.

Sitäpaitsi — olihan — ja onhan Repola luonnollisestikin kuin väkisin poisleikattu osa Suomesta, juoksevathan tämän toistakymmentätuhatta neliökilometriä laajan pitäjän vesiväylät, elinsuonet Suomen puolelle, joita pitkin ainoastaan voitiin metsärikkauksia kuljettaa markkinoille. Tämä seikka vahvisti välejä, lujitti solmittuja siteitä.

Siksipä silloin, kun Suomi tempautui irti ryssästä, katsoivat repolalaiset ja porajärveläiset, että heillekin koitti nyt vapaus. Sotatoimet vähitellen tyrehtyivät Vienan Karjalassa, sikäläiset pitäjät jäivät bolsujen hallintaan, mutta nämä kaksi pitäjää sanoivat tuttavuutensa irti punapaitojen ja neuvostojen kanssa ja ilmoittivat liittyvänsä Suomeen. Se oli heistä kuten meistäkin luonnollisin asiain kulku.

Tämä tapahtui, kuten muistamme, elokuussa 1918, ja tästä ajankohdasta oikeastaan alkaakin varsinainen kertomukseni, sillä silloin allekirjoittanutkin joutui sinne "paikan päälle" komennuksesta.

En aivan alkuun, muta vasta marraskuulla, kun odotettiin talvea ja lumikeliä, joka viipyi ja sai ihmiset epätoivoon. Nälkä ahdisti, kelirikko esti muonan kuljetuksen, kansa söi pettua.

Repolassa oli silloin joku suomalainen joukko-osasto entisen Venäjällä palvelleen upseerin johdolla; — en muista enää arvoaan, mutta sanottakoon nyt edes everstiksi. Koska tämä joukko-osasto piti laskettaman kotiinsa samoinkuin heidän johtajansakin, oli määrätty, että Laatokan Jalkaväkirykmentti täyttää heidän paikkansa ja ottaa repolalaiset suojelukseensa. Minut määrättiin toimittamaan jonkunlaista etujoukkojen vaihtoa ja järjestelyä, jotta kaikki olisi kunnossa siksi, kun pataljoona saapuu.

Lieksassa oli kova tohina, Suomen nainen kuin Karjalankin koetti tehdä parhaansa joukkojen hyväksi, mutta rospuutto näytti hätää. Sikäläisen everstin komentoon kuuluvassa tallissa oli puolenkymmentä hevosta, jotka eivät kyenneet jalkeilleen käytyään matkan Repolassa. Sillä — niin kerrottiin — hevonen söi kuormansa jo menomatkalla, ja takaisin piti palata tyhjin suin. Lieksassa oli heinää, mutta millä saada se Repolaan, — kuorma kului tiellä, ja miehille piti saada muonaa.

Valitsin kirkassilmäisimmän "ratsun" tallista istuin sellaiseen leveään satulaan, jossa on pussit, sellaiset satulalaukut kummallakin puolen, ja jossa voi vaikka nukkuakin pitkällä taipaleella, ja näin aloin satavirstaisen matkani.

Alkumatka kävi hyvin, me totuimme pian toisiimme — hevonen ja minä nimittäin — eritoten kun alkumatkan muutamien kilometrien vihaisiin hännänhuitaisuihin olin vakavasti vastannut kantapäilläni. Parisen penikulmaa menimmekin hiljaista ravia, ja uskoinkin jo ehtiväni illaksi Tuulivaaraan, mutta kolmannella penikulmalla, huolettomasti katsellessani jylhiä, tuttuja maisemia, ratsuni äkkiä kompastuikin alamäessä nakaten minut päistikkaa routaiselle tielle. Heti se kuitenkin oli taas jalkeilla, ja luulin, että sekin maisemia ihaillessaan oli huolimattomuudessaan kompastellut. Nousin taas satulaan, kohta sivuutimme muutamia kuormastohevosia, ja välillä raviakin lasketellen katkesi taas virstoja kahdeksan. Mutta silloin sortui uljas ratsuni uudelleen alleni. Väärin olin arvioinut sen

voimat, sillä tällä kertaa se ei kompastunut, vaan suorastaan kaatui kyljelleen jääden siihen liikkumattomana makaamaan. Tällä kertaa minultakin ratkesi housun polvi, ja hevoseeni nojaten maantiellä istuen sitä hieroskelin miettien tilannetta.

Tunnnustelin ratsuni valtimoa. — Se löi säännöllisesti 20 kertaa minuutissa kuten pitääkin. Kuuntelin hengitystä: se hieman köhisi, mutta oli muuten tasainen. Silmiään se vain ei suostunut avaamaan, josta päättelin sen olevan raukean. Avasin senvuoksi satulanremmit, jotta sillä olisi huokeampi hengittää, kaivoin satulalaukuista hieman purtavaa ja odotellessani ratsuni toipumista istuin tiepuoleen atrioimaan. Eväänäni oli senaikaista armeijamuonaa, kuorineen jauhetuista kauroista valmistettua leipää, joka vaikutti vatsassa kuin suursiivous. Mutta se maistui sangen hyvältä mättäältä poimimieni jäätyneiden puolukoiden höystämänä.

Olin istunut jo mielestäni ijäisyyden, tupakoinut tuokion, kun kaukaa maantieltä alkaa kuulua kärrynpyörien ratinaa. Sieltä saapui sivuuttamani kuormasto-osasto. Heti tuli ratsuni virkummaksi, vilkautti silmää, heilautti kerran korvaa ja nousi istumaan tutusti hörähtäen pyöränratinalle. Tarjosin sille loput leivänkannikastani, jonka se mielisuosiolla otti vastaan. Katsoin soveliaan ajan tulleen kiinnittää uudelleen satulavyöt, mutta tämä toimenpide ei nähtävästi ollut ratsuni mieleen, sillä se painui raskaasti huoahtaen toiselle kyljelleen ja minulle jäi satula käsiini. Yritin uudelleen sekä hyvällä puheella että sotilaallisella komennuksella, mutta se suhtautui hyvin välinpitämättömästi yritykseeni. Kaikista sen eleistä huomasin, että minulle olikin suositeltu kuormahevonen tottunen pitkänmatkanravaajan sijasta.

Kuormasto saapui kohdallemme, ja silloin ratsuni nousi kuin ponnahtaen jaloilleen. Se horjahteli kuitenkin, enkä yrittänytkään enään vaivata sitä satulalla, vaan heitin sen ensimmäiseen kuormaan ja sidoin ratsuni vankkurien taakse vedettäväksi tutummassa seurassa. Itse nostin selkärepun hartioilleni ja aloin painaltaa jalan seitsemän kilometrin päässä olevaa Nurmijärven majataloa kohti, jossa aioin yöpyä, sillä ilta pimeni. Pian oli kuormaston kärrynratina häipynyt jälkeeni kuulumattomiin.

Ennen majataloa tapasin vielä tiepuolessa isännättömän ratsun, joka askeleeni kuullen pyrki pensaikon läpi maantielle tietäen siellä tapaavansa jonkunlaista apua. Hevonen oli aivan loppuunajettu, enkä milloinkaan ole saanut tietää, kuka sillä viimeksi oli ajanut. Nähtävästi se oli matkalla sortunut, kuten minunkin ratsuni, ja ratsastava ritari jättänyt sen oman onnensa nojaan. Tarkastelin sen satulaa, jonka huomasin paremmaksi kuin kuormastolle jättämäni. Siksipä helpotin hevosen taakkaa, otin satulan kantaakseni, ja rinnakkain kävelimme loput pari kilometriä majataloon, jossa vahtimiehistölle luovutin satulattoman hevosen vietäväksi uudelleen armeijan rulliin ja syötettäväksi muullakin kuin puolukoilla.

Repolan kirkko

Näin kulkien saavuin lopultakin kolmantena päivänä Repolaan — vaikka silloinkin jalan ja satulaani kantaen. Nurmijärveltä saamani ja Kolvasjärvellä kerran vaihtamani vetreämpi ratsu oli alkanut horjahdella, jonkavuoksi olin sen luovuttanut kahdelle vastaanosuvalle sotilaalle, jotka olivat matkalla Kolvasjärvelle. Yhdeksän virstaa oli vielä käveltävänäni, mutta tie oli tuttua ja valtion virstantolpat — ainoat, jotka muistuttivat entistä valiomahtia — vilkuttelivat minulle tiepuolessa, kunnes Repolan "kotitarvehakkuualan" reunassa osui silmiini kaukana häämöttävä esikuntatalon sinivalkoinen lippu. Tämä näky helpoitti paljon askeleitani ja saatoin ilmoittautua siellä olevalle päällikölle.

Kertomukseni puitteisiin ei kuulu, mitä siellä näin ja kuinka tämä joukkojen vaihto suoritettiin, mutta viikon perästä satoi lumen, jääti heikosti järvetkin, eikä rehun kuljetus miehistölle enempää kuin elukoillekaan kohdannut vaikeuksia. Siitä puhuttakoon toisella kertaa ja hyppäämme taas pari viikkoa edelleen. Silloin piti näet pidettämän repolalaisille kirkkojuhla, joulujuhla, jossa sanaa saarnattaisiin oikealla karjalan kielellä ja laulettaisiin kuorossa jonkunlaista liturgiaa. — Naiset olivat taas ottaneet alotteen käsiinsä — kuten oikein olikin — ja he kysyivät minulta, minkälainen lauluääni minulla on. Möristyäni jonkun aikaa he hyväksyivät minut matalampaan bassoon, sillä korkeampia ääniä en saanut koettamallakaan.

Näin keräten saatiin miehistöstä, alipäällystöstä ja upseereista kokoon parikymmentä laulajaa, ja naisia lienee ollut saman verran. Ahkerasti oli harjoitettava, sillä kreikkalaiskatolinen liturgia on pitkä. Mutta me olimme ahkeria, ja tämän liturgian ominaisuutena ovat usein toistuvat samansävyiset säveljaksot. Ne ovat kauniita.

Siinä joulun alla tämä kirkkojuhla sitten vietettiin, — tarkkaa päivämäärää en muista enää, eikähän se ole tarpeellistakaan kunhan kerron ,että Repolan kirkko oli silloin pimeänä aamuhetkenä ääriään myöten täyttynyt. Taipaleitten takaa oli kerääntynyt rahvasta kuulemaan puhetta Jumalasta oikealla Karjalan kielellä. Sillä sellainen ihme tapahtui nyt ensi

kerran Repolan juhla-asuun koristetussa kirkossa. Me — kuoro — muodostimme taustan alttarin puolella, ja karjalaissyntyinen pappi sai ensi kerran elämässään saarnata julkisesti omalla kielellään kotiseudullaan.

Kuten sanoin, ottaa kreikkalais-katolinen musiikkiliturgia varsin huomattavan sijan jumalanpalveluksessa, jotenka me puolestamme saimme olla äänessä parisen tuntia, mutta me olisimme laulaneet vaikka koko päivänkin, sillä vastaanottavaisempaa kuulijakuntaa olen harvoin nähnyt. Kun aamun sarastaessa pyhätöstä poistuimme, tuli moni kyynelsilmäinen entiseltään tuttavani emäntä sekä isäntä vastaani, puristi kättäni ja sanoi jotakin siihen tapaan, että

"A tulithan vielä pelastamaan meitä."

He uskoivat, että kun pyhätössäkin jo uskallettiin saarnata karjalan kielellä, oli kauan kaivattu vapaus heillekin vihdoin koittanut.

Niin uskoimme mekin, jotka olimme sinne lähetetyt asevoimin suojaamaan heidän asuintilojaan, ja niin uskoivat myös neuvostolaiset, sillä he eivät enempiä hyökkäyksiä tälle alueelle tehneet, vaan katsoivat sen jo Suomeen kuuluvaksi. Elämä alkoi siellä vaurastua, ja alue kasvoi kuin pahka Suomen kylkeen, — sellainen pahka, joka työnsi vihollisen etuvartiot satojen kilometrien päähän vanhan Suomen rajasta.

Mutta kun sitten herrat valtuutetut kokoontuivat Tartossa neuvottelemaan rauhasta, huomattiin, etteivät kaikki suomalaisina pidetyt ajatelleetkaan siten kuin isänmaallinen osa kansastamme. Heille oli valtion päämies kuulemma antanut sellaiset ohjeet, että rauha on tehtävä mihin hintaan tahansa, ja luovutettava ryssille nämä suomalaisiksi katsotut pitäjät, hävitettävä kaikki itää vastaan rakennetut linnoitukset, Inot ja Puumalat tasoitettava maan tasalle. Ihme, ettei presidentti vaatinut myös Olavinlinnaa sekä Viipurin-, Hämeen- ja Turunlinnoja y. m. hävitettäviksi, sittenhän olisi ollut kaikki yhtä sileätä. — Repolan ja Porajärven asukkaat pyysivät, että he edelleen saisivat kuulua Suomen yhteyteen ja pysyä suomalaisina, mutta valtuutetut löivät rauhan lukkoon jättäen nämä kaksi pitäjää oman onnensa nojaan, punaryssien armoille.

Olin onneksi silloin jo poissa Repolasta, ettei minun tarvinnut tätä häpeätä nähdä, ei tarvinnut kuulla asukkaiden arvosteluja Suomen valtaherroista.

Mutta ikuisesti painaa heidän vihansa Tarton rauhan toimeenpanijoita ja sen päämestaria.

VASTAUS RYSSILLE.

Neuvostolassa oleskelevat suomalaiset kommunistit ovat keränneet varoja lentokoneen hankkimista varten tunnuksella: "Vastauksemme lapualaisille".

Nyt ovat pohjalaiset järjestäneet vastapainoksi keräyksen lentokonetta varten tunnuksella: "Vastauksemme ryssille". Muistakoon jokainen isänmaallinen kansalainen avustaa vointinsa mukaan tätä keräystä, sillä ryssät odottavat vastaustamme.

Kommunistit.

Joulukuun 6 päivän vastaanotto.

Joulukuun 6 päivän edellä kommunistit levittelivät useilla paikkakunnilla monistettuja julistuksiaan, jotka olivat entistään räikeämpiä. Lainaamme tähän erään julistuksen loppusanat:

"Toverit, kaduille mielenosoituksiin joulukuun 6 päivänä. Muuttakaamme porvariston "itsenäisyysjuhlat" taistelutilaisuuksiksi fascistidiktatuuria vastaan. Kaikukoon mässäilevän ja juhlahumuun hihkuvan porvariston ja sen lakeijain päiden yli taistelulaulumme ja -tunnuksemme.

Alas imperialistien sotavarustelut Neuvostoliittoa vastaan!

Eläköön Neuvostoliiton sosialistinen rakennustyö!

Eläköön Neuvosto-Suomi!

S.K.P:n Helsingin Paikalliskomitea.

S.K.N.L:n Helsingin Paikalliskomitea".

Tällaisen kiihoituksen tuloksena oli ainakin yhden suojeluskuntalaisen murha, joka tapahtui joulukuun 6 päivänä Jurvassa. Siellähän kommunisti erittäin raa'asti surmasi erään paikkakunnan suojeluskuntalaisen, jonka tiesi mielipiteiltään olevan lapualaisen. Tämä osoittaa, ettei viimeistä piirtoa kommunismin hävittämisessä ole vielä piirretty, eikä valtiovallallakaan vielä olisi oikea hetki sulkea lapualaisia vankiloihin — työ ei ole vielä tehty.

MIKSI OLEN LAPUALAINEN?

Tunnettujen kansalaisten vastauksia tähän kysymykseen.

"Aktivistin" toimitus on kysynyt muutamilta huomattavilta, kansanliikettä innokkaimmin kannattavilta henkilöiltä vastausta kysymykseen: "Miksi olen Lapualainen?" Julkaisemme tällä kertaa muutamia saamiamme vastauksia.

MAANVILJELIJÄ
VIHTORI KOSOLA:

Isänmaan pelastamiseksi perikadosta on välttämätöntä olla lapualainen!

*

PANKINJOHTAJA
YRJÖ NIKULA:

Sentähden, että lapualaisuus hylkäämällä jyrkästi kaiken yksityisen oman edun tavoittelun ja puoluenäkökohdat turmiota tuottavine juonitteluineen pyrkii, pitäen yksinomaisena johtotähtenään Jumalan pelkoa ja isänmaan rakkautta, suureen päämääräänsä: ankarasti uhatun isänmaan itsenäisyyden ja vapauden ikiajoiksi säilyttämiseen ja turvaamiseen.

Lapualla joulukuun 4 p:nä 1930.

*

KIRKKOHERRA, ROVASTI
GUST. AROKALLIO:

Kysymykseenne: "Miksi olen lapualainen?" vastaan, että lapualaisten alotteesta syntyneen valtavan kansanliikkeen harras kannattaja olen hengessäni alusta alkaen ollut

1) sentähden, että tämä isänmaallinen liike on kohdistettu sitä venäläis-kommunistista toimintaa vastaan, jonka päämääränä on uskontomme, laillisen yhteiskuntajärjestyksemme ja itsenäisen valtiollisen olemassaolomme tuhoaminen; ja

2) sentähden, että liikkeen pyrkimyksenä on laillisuuden ja oikeusjärjestyksen maahamme palauttaminen, josta kansaneduskuntammekaan ei ole huolehtinut, se kun on aliarvioinut kommunistien toiminnan siihen määrin vahingottomaksi, että kommunistien osanotto lainsäädäntöönkin on suvaittu, jopa voimallisesti puolustettukin.

Yksityisiä väkivaltaisuuksia, joista lapuanliikettä syytetään, ei olla oikeutettuja lukemaan liikkeen johdon tilille. Todistaahan historia, että kaikkina aikoina liiallisuuksiin menoa ei ole voitu estää isänmaallisimmissakaan, laajalle levinneissä kansanliikkeissä, vaan että niiden liepeille on aina pesiytynyt yltiöpäitä, jotka väkivallan teoillaan ovat vahingoittaneet, jopa kokonaan mahdottomaksi tehneet isänmaan parasta tarkoittavien toimenpiteiden toteuttamisen. Lapuanliike on suureksi ikäväkseen jo nyt saanut tätä kokea. Viimeaikaisimpiakin väkivaltaisuuksia ja mielenosoituksia olisi kuitenkin katsottava sitä taustaa vastaan, joka on aiheutunut viime vuosikymmenen aikana harjoitetusta vasemmiston suosiota etsivästä politiikasta, jota vastaan kansan viha nyt on noussut ja purkautuu milloin ketäkin kohtaan aivan harkitsemattomasti ja seurauksia huomioonottamtta. Tästä tuo kansamme suuri nousu nyt saa paljon kärsiä erittäinkin niiden taholta, jotka alun pitäen ovat koettaneet sitä tukahuttaa ja epäiltäväksi tehdä. — On oltava Kaitselmukselle kiitollisia siitä, että viime kevätkesänä ei ryhdytty lapuanliikettä Pohjanmaalla nujertamaan asevoimin, niinkuin kerrotaan erään silloisen ministerin tiukasti vaatineen, puhumattakaan hallituksen ulkopuolella olleiden arvovaltaisten henkilöiden samanlaisista vaatimuksista. — Suuresti erehtyvät ne, jotka väheksyvät lapuanliikkeen laajuutta ja voimaa ja jotka sentähden halveksuen ja yliolkaisesti suhtautuvat siihen.

Kurkijoki 20. 10. 30.

*

KANSANEDUSTAJA, FIL. MAISTERI
HILJA RIIPINEN:

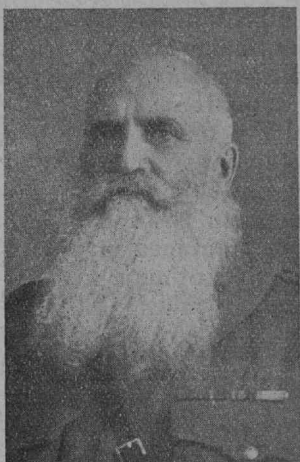
Valtiollinen ilmapiiri oli meillä viime vuoden kallistuessa loppuun käynyt jo niin sekavaksi ja sameaksi puoluejuonittelun, poliittisen kaupankäynnin ja äärimmäisen vasemmiston paisuvan julkeuden takia, jolle valtiomahti ei joko kyennyt tahi ei aina edes lujasti tahtonut panna rajoja, että sen puhdistaminen oli suorastaan mahdoton ilman havahduttavia tapauksia, jotka

ravistaisivat kansan hereille. Silloin tapahtui — yhdennellätoista hetkellä — Lapuan nousu — tuli pohjatuulena herättämään tämän kansan. Voisiko yksikään isänmaatansa rakastava olla tuntematta syvää kiitollisuutta siitä, että näin tapahtui! Puhdistus on alkanut, sen täytyy nyt jatkua. Se on tämän ajan suurtehtävä. Vastuksia nousee kyllä tielle, mutta niitä ei saa peljätä. Tottapa kansamme parhaimmisto on niin herännyt, että siihen luottaen ja sen avulla tuo puhdistustyö suoritetaan loppuun.

L a p u a l l a marraskuussa 1930.

*

VALISTUSOHJAAJA, VAPAAHERRA LAURI A. YRJÖ-KOSKINEN:

Lapuanliikkeen ensi vaiheista alkaen ovat minua vetäneet sen puoleen ne päämäärät, joihin kansanliike on ilmoittanut pyrkivänsä ja jotka minuakin ovat kauvan innoittaneet. Sittemmin olen ollut tilaisuudessa näkemään, kuinka lapuanliike on uskaltanut tähänastisen tuskin vuotta kestäneen toimintansa aikana panna ripeästi täytäntöön sellaista, jota niin moni isänmaallinen suomalainen on mielessään ajatellut, mutta joka ennen kansanliikkeen puhkeamista on kaikilta jäänyt korkeintain vain sanoihin ja kirjoituksiin. Tällä hetkellä ovat jo kaiken kansan nähtävinä kansanliikkeen tähänastiset suurenmoiset saavutukset: maan kaikki kommunistikirjapainot suljettu, kaikki kommunistilehdet lakkautettu, enin osa kuntien valtuustoista puhdistettu kommunisteista ja saatu maahan kerrankin jäntevä voimakas hallitus, jolle lapuanliikkeen kannatus takaa pitemmän hallitusajan kuin edellisille; ja lopuksi olemme nyt saaneet eduskunnan, jossa ei ole ainoatakaan kommunistiedustajaa ja jossa isänmaallisilla edustajilla on — ensi kerran itsenäisyytemme aikana — ehdoton enemmistö. Nämä tosiasiat silmieni edessä tahdon olla ja pysyä "lapualaisena" niin kauvan kuin saan elää täällä maan päällä.

K e r a v a l l a lokakuun 25 päivänä 1930.

Jos kommunisti sinua kiittää, tarkista kantasi.

KIRKKOHERRA, FIL. TOHTORI PAUL DANIELSSON:

Kysymykseen voin vastata aivan lyhyesti. Olen "lapualainen" siksi, että valtiollinen, moraalinen ja taloudellinen tilanne maassamme viime vuosina oli muodostunut sellaiseksi, että tämän kansan tulevaisuus oli mitä vakavimmin uhattu, ja koska uskon siihen, että perinpohjainen uudistus on mahdollinen kansanliikkeen kautta, sikäli kuin tämä pysyy uskollisena sille korkealle päämäärälle, jonka se on itselleen asettanut. Suurena ja ilahduttavana saavutuksena on pidettävä kieliriidan poistaminen valtiollisesta ja yhteiskunnallisesta elämästämme.

P u r m o s s a lokakuussa 1930.

*

KIRKKOHERRA, ROVASTI K. S. OLSSON:

Siksi, että kommunismi on ampunut kansani sielun siipirikoksi. Se ei kykene enää nousemaan korkeuksiin. Työkansalta on ryöstetty sen kalleimmat aarteet: Jumala ja isänmaa. Ihana isänmaani on törkeästi raiskattu viattomain verellä ja tökötin hajulla. Suomen valtiolta on järkytetty sen nurkkakivet — kristinusko ja siveellinen voima. Kristinusko tämän valtion perusti, sen mukana se seisoo tahi kaatuu. Pakanuus ei ole yhtään seisovaa yhteiskuntaa perustanut. Pakanakansoja ei hallita lailla, vaan ainoastaan julmimmalla hirmuvallalla (Venäjä, Kiina). Syy on sivistyneitten kansanviettelijäin ja kiipijäin, jotka suullansa hokevat "laillista järjestystä", mutta suvaitsevat hyvin hirvittävää murhaamista ja turvattomuutta ympäri maan. Olen lapualainen siksi, että kommunistit ovat raa'alla tavalla murhanneet parhaat virkatoverini (Pajala, Taube, Renvall) ja ikuisesti saastuttaneet kotipitäjäni kauniin pappilan kirkkoherran murhalla!

R ä i s ä l ä s s ä 19. 10. 30.

Lakeuden kansa on heimoa Ilkan.

Joensuun suureen kansalaiskokoukseen kirj. apt. E. B. HÖIJER.

I

Rehti ja ponteva Pohjolan kansa
kauvan jo katseli kauhuissansa
heimonsa julkista pilkkaamista,
kirkkonsa, uskonsa rienaamista.
Työ oli tehtävä taistelemalla
ankaran punaisen terrorin alla.
Oikeus, kunto kun hälveni maasta,
levisi laajalle itäinen saasta,
ja puoluekilpailu onneton.
Oli kansa jo partaalla turmion.

Tätä kärsinyt ei jalo Ilkan heimo.
Iti mielessä sillä jo isien keino,
kun silmissä siinti jo orjuuden haamu,
ja hiljaa himmeni vapauden aamu.
Taatot mennehet kumpujen alla
kertoivat kielellä sanattomalla:
Lakeuden kansa ei orjuutta siedä.
Isien uskoa täältä ei viedä
punaiset petturit konsana saa.
Sen vannottu valamme varmentaa.

Kiinni on lyötävä turmion ukset
ennenkuin kalleimmat saavutukset
veriuhrein ostetut vuotavat hiekkaan.
Älkää antako petturin viekkaan
nousta herraksi Suomenmaan.
Aika on käydä jo puolustamaan.
Jalo Pohjanmaa pani taistolle ponnen.
Se ennenkin kalliisti kansansa onnen
työllä ja hurmeella ostanut on,
ja marssinut voitosta voittohon.

Pohjola, valtava sankarihauta.
Sun heimosi tuttu on lyijy ja rauta,
vapautemme sä turvasit nuoren.
Siel' nukkuu sankarit Santavuoren.
Sun maineesi kruunasi aura ja miekka,
verivirroin kasteltu Pohjolan hiekka.
Kun johtohon astuivat Pouttu ja Ilkka,
sai loppunsa ilkku ja uskonpilkka.
Vaimeni virnailu pilkkaajan suussa,
kun sankarit riippuivat hirsipuussa,
ja löyhässä istui petturin pää.
Sadon silloin jo korjasi heimosi tää.

Pohjola, laajojen laihojen maa.
Sun muistosi mennehet velvoittaa.
Sen seudun kruunasi urheus, kunto.
Kuin heimomme valvova omatunto
se ain oli valveilla vaaroja vastaan.
Se suojeli niin kuni äiti lastaan
tätä meille niin armasta isienmaata.
Ei toimetonna se olla saata.
Tuli vaara milloin ja mistä vain,
oli valmis se ensimmäisenä ain.

Kun petturit ryhtyivät tekohon halpaan:
kera vainolaistemme tarttuivat kalpaan
surmaksi Suomen heimon ja maan,
oli oitis valmiina taistelemaan
ihan ensimmäisenä pohjalainen.

Heti kalpahan tarttui myös karjalainen,
nuo heimomme varmimmat suojelupylväät.
Heillä työnsä ja sankarimaineensa ylväät
aateliskilpenä säilyvä on.
Se vienyt on voitosta voittohon.

Ja kautta Pohjolan kaikkialla
nukkui urhoja nurmen alla.
Sen sankaripaadet selvästi näytti,
että jo velvollisuutensa täytti
Pohjan poikien urhea suku.
On suuri sen sankariuhrien luku.
Se maa on Pohjolan kansalle pyhä,
siksipä vieläkin valppaasti yhä
sitä verihin asti se vartioi.

Lakeuden kansa ei sallia voi
maansa ja heimonsa herjaamista,
kirkkonsa, uskonsa rienaamista.
Se tarttuu tarmolla tapparaansa
ja innolla iskee puolesta maansa.
Vielä se taitaa isien keinon:
kätyrit, urkkijat vieraan heimon
se luotansa luo tai maahan lyöpi.
Ei armahda miestä, mi maatansa myöpi.
Niin kauvan on lämminnä kotimme lies,
kun lippua kantaa Lapuan mies.

II.

Yhä vielä tuo heimomme vartija parhain
iki-ihmeitä kansoille näyttää voi.
Se vainusi uhkaavan vaaran jo varhain.
Yli maan heti varoitushuutonsa soi:
On kuilun partaalla maa sekä kansa.
Tokkopa valveilla konsulit on?
Idän naapuri kaikella voimallansa
rajan takana valmis on taistelohon.
Elinjuuria kansamme myyrät sen jäytää,
se urkkijajoukkonsa tänne jo toi.
Pois turhat kiistat, ja yhtehen käykää
ennenkuin kuolinkellomme soi.

Vaan kuuroille korville varoitus kaikui.
Konsulit vallasta kiisteli vain.
Koko kansa jo saamattomuutehen vaipui.
Ei kuullut se huutoja varottajain.
Silloin se singahti taistelupommi:
Punaiset rievut poistettiin.
Se arvaamaton oli kansamme onni,
tämä taistelupommi kun heitettiin.
Jo aukeni silmät nukkuvan heimon.
Siitä Lapuan miehet kunnian saa,
ett' ajoissa keksivät viimeisen keinon,
ennenkuin sortui isienmaa.

Kesken jo katkesi petturin kulku,
Pohjolan poika kun vimmastui.
Tottapa saatihin saastalle sulku.
Jo Suomen Leijona valveutui.
Nyt myyrät on piilossa, mahtia vailla
rienaajat riensivät rajojen taa.
Toki valppaina vahdit on Kalevan mailla,
ja lukkona lujana Lapuanmaa.

Sen harteilla vielä on vastuun taakka,
sen kansa kun valalla vannonut on:
Tämä taisto on vietävä loppuun saakka,
valon vallat varmahan voittohon.

Kun suojattu Suomi on suojelulailla,
eikö siis kansa jo turvassa ois?
On varmasti tervettä järkeä vailla
se mies, joka sellaista uskoa vois.
Nyt kuultava ääntä on Lapuan miehen,
ei lorua "kellarisankarien".
"Työtä ei heitetä puolitiehen".
Lapuan kansa on vannonut sen.
Ja tottapa myöskin se sanansa pitää,
kyllä sen kansa jo uskoa saa.
Ei suuresti luota se inhaan itään.
Niin tuttu on sille tuo "ihannemaa".

Se seisoo vartiopaikallansa
tukena, turvana Suomenmaan.
Ja taistelun, tarmolla alkamansa
se vie myös loppuun voittoisaan.
Tarkoin se tuntee petturin eljet.
Ei luota se petohon nukkuvaan.
Vielä ne valppaina punaiset veljet,
hiovat hampaita menoksi maan.
Lapuanliike ei viel' ole laannut.
Eikä se konsana kuolla vois,
ennenkuin saasta on loppunsa saanut
ja petturijoukot maastamme pois.

Vielä se väellä, voimallansa
maatansa vankkana vartioi.
Ja vuorohon astuu nouseva kansa.
Ei sitä konsulit estää voi,
vaikka sen kuolinkellojen soittoon
kuluis voimat puoluesankarien.
Se varmana vain käy voitosta voittoon
ponnella polvien mennehien.
Vielä on voittava yhteistunto
Suomenheimon. Me uskomme sen.
Silloinpa Lapuanpoikien kunto
koko kansansa saapa on kiitoksen.

MURILLO (1617—82) (Dresdenin galleriassa) *MARIA JA JEESUSLAPSI*

JOULU
KLASSILLISESSA TAITEESSA

— Lapua —

Maailman juutalainen — maailman sosialisti.

Aktivistille kirj. M. J.

Tämä kirjoitussarja käsittelee maailman tällä kertaa ehkä tärkeintä kysymystä, jota kaikissa sivistysmaissa jo kauan, mutta varsinkin maailmansodan jälkeen on vilkkaasti pohdittu. Tässä pyydetään saada kiinnittää Aktivistin lukijain huomiota siihen kansaan, joka erittäinkin maailmankapitalismin ja kommunismin avulla on pyrkinyt ja pyrkii yhä paiskaamaan kaikki sivistyskansat alleen ja katsoo olevansa jumalallisella oikeudella määrätty hallitsemaan täydellisellä itsevaltiudella kaikkia muita kansoja. Kun ulkomailla viime vuosina on alettu tehdä voimakasta valistustyötä kansojen silmien avaamiseksi näkemään todellista kansainvälistä päävihollista, joka aikojen kuluessa on onnistunut toimimaan enemmän tai vähemmän salassa, kapinoitten ja vallankumousten toimeenpanijana, kansojen taloudellisena köyhdyttäjänä ja siveellisenä turmelijana, on jo aika meilläkin Suomessa tehdä tässä tärkeässä asiassa alote, sitä suuremmalla syyllä, kun maailman kansainvälinen vihollinen on jo meidänkin maassamme valtakuntamme itsenäistyttyä onnistunut keinottelemaan itselleen täydelliset kansalaisoikeudet. Tässä tarkoitetaan sitä kristittyjen kulttuurikansojen vihollista, jonka nimenä on kansainvälinen juutalainen.

Ei millään yksityisellä kansalla voi olla oikeutta tunnottomasti sortaa, köyhdyttää ja turmella muita kansoja. Inhimillisen kulttuurin rauha ja menestys vaativat sitä, että kaikki kansakunnat tunnustavat toinen toisilleen oikeuden saada vapaasti elää ja kehittää sekä hoitaa itse kukin omalaatuista kansallista, sivistyksellistä ja taloudellista elämäänsä. Kaikki kunnialliset kansakunnat tunnustavatkin tämän historiallisen ja järjellisen periaatteen; ainoastaan yksi kansakunta tekee poikkeuksen, juutalaiset.

Juutalainen kuvittelee oikein jumalallisella valtuutuksella olevansa korotettu kaikkien muitten kansojen yli ja vaatii itselleen korkeimpana ihmisrotuna ylivaltaa koko maailmassa kaikilla inhimillisen elämän aloilla. Juutalainen ei myönnä uskontonsa mukaan muille kansoille mitään inhimillisiä oikeuksia, eipä edes ihmisen nimeäkään. Rabbiinien opetusten ja juutalaisten pääraamatun, Talmudin mukaan ovat kristikansat eläinten kannalla olevia olentoja, joiden kanssa juutalainen ei saa mennä naimisiin, eikä antaantua mihinkään lähempiin tekemisiin. Muiden kansojen omaisuus kuuluu muka oikeastaan juutalaisille samoinkuin koko maailman valtius, jonka takia juutalaiset ovat luonnon välttämättömyydellä kaikkien muitten kansojen salaiset viholliset. Tätä vihollisuutta on kuitenkin mitä viisaimmin pidettävä piilossa. Sentähden juutalaiset ovat kaikkina aikoina koettaneet ja koettavat vielä jotenkuten ulkonaisesti mukautua ei-juutalaisten kansojen lakeihin, asetuksiin ja tapoihin ja hankkia itselleen mitä sitkeimmällä taistelulla, taloudellisella kiristämisellä ja raha-arvon pudottamisella y.m. keinoilla k a n s a l a i s o i k e u d e t jokaisessa maassa, johon he tunkeutuvat. He eivät unohda hetkeksikään omaa lujaa kansallista ja uskonnollista yhteenkuuluvaisuuttaan ja korkeampaa rotuerikoisuuttaan, sekä lakejaan, jotka lujasti liittävät heidät yhteen niin että he muodostavat valtion valtiossa. Tämä juutalaisvaltio on aina salaisessa ristiriidassa julkisen virallisen valtiolaitoksen kanssa, jota se vahingoittaa, ja jota vastaan se kaikissa maissa taistelee.

Tällaisen salaisen kansainvälisen petoksen avulla juutalaiset ovat hankkineet itselleen suunenmoisia etuja huolimatta siitä, että heidän lukumääränsä tekee ainoastaan n. 15 milj. koko maailman lähes 2000 milj.:sta asukkaasta. On nöyryyttävä tosiasia, että ahkerat ja rehelliset maailman kansat ovat olleet pakotettuja luovuttamaan siveellisesti alemmalla asteella olevalle, epärehelliselle ja keinottelevalle juutalaiselle niin suuren osan työnsä tuloksista, että juutalainen, joka maata viljelemättömänä ei kynnä eikä kylvä, on muitten kansojen satoa korjaamalla ja varsinkin sosialismin ja kommunismin avulla rikastuttanut itsensä maailman varakkaimmaksi kansakunnaksi.

Juutalaisuus on saavuttanut ylivallan maailmassa ylläpitämällä alituista vihamielisyyttä muitten kansojen välillä. Se on yllyttänyt ja kiihottanut yhtä kansaa ja rotua toista kansaa ja rotua vastaan, särkenyt yksityisten kansojen eheyden luokkataistelun kautta ja noudattanut siinä vanhaa roomalaista periaatetta: "Hallitse hajoittamalla". Toisten kansojen taistellessa keskenään ja omassa keskuudessaan juutalaiset ovat aina olleet yksimieliset, ja kapinoitten, sotien ja vallankumousten melskeessä he ovat nykäisseet sopivana hetkenä vallan omiin käsiinsä. Kun muut kansat sodissa ja vallankumouksissa ovat köyhtyneet ja heikontuneet, ovat juutalaiset niissä aina rikastuneet ja vahvistuneet ja päässeet joka kerta likemmäksi lopullista päämaaliansa, yleistä maailmanvaltiutta. Kaikkein pisimmän askeleen tässä suhteessa he ottivat maailmansodan aikana ja sen jälkeen.

Muut maailman kansat ovat ikävöineet ja kaivanneet rauhaa, mutta juutalaiset ovat joka maassa salaa valmistelleet sotaa ja tekevät sitä yhä vielä. Ja kun kristikansat taistelevat, näyttää voitto kallistuvan milloin toiselle, milloin toiselle puolelle, mutta todellisuudessa perii juutalainen sodasta aina päävoiton. On sanottu, että maailmansodassa ei voittanut mikään valtio, kaikki sotaa käyneet vallat kärsivät suunnattomia tappioita ja verot nousivat joka maassa, mutta voiton saavutti kuitenkin maailmansodassakin yksi valtio: se oli se valtio, joka ei näyttänyt käyvän sotaa ollenkaan, mutta joka sittenkin kukisti Saksan keisari Vilhelm II:n ja Venäjän keisari Nikolai II:n ja siirsi käsiinsä maailman suurfinanssin sekä demokratisoi Euroopan ohjelmansa mukaan. Tämä maailmansodan päävoittaja oli kansainvälinen juutalaisvaltio. (jatk.)

Itsenäisyyspäivän muistoksi.

Maa vapaa on — ja liehuu ristiliput,
tää päivä juhlain juhla maassa on,
tää päivä Suomen, vapaan, itsenäisen,
tää päivä kansan kauan kärsineen.

Siks' kaikkialla on nyt juhlamieltä
ja kaikkialla liehuu ristiliput,
vakaina joukot marssii kirkkohon
viettämään juhlaa Herran huoneeseen.

Jo luona sankarpatsaan laulaa kuoro
ja kansa kuunteleepi paljain päin.
On esiin astua nyt urhoin vuoro,
vakaina lausuvat he meille näin:

Me kerran taistelimme kaiken antain. —
Pitäkää huoli, ett' on vapaa maa
ja lailla hengen lapualaisen kantain
edestä maamme aina taistelkaa.

K. N. SANKALA.

O i k a i s u.

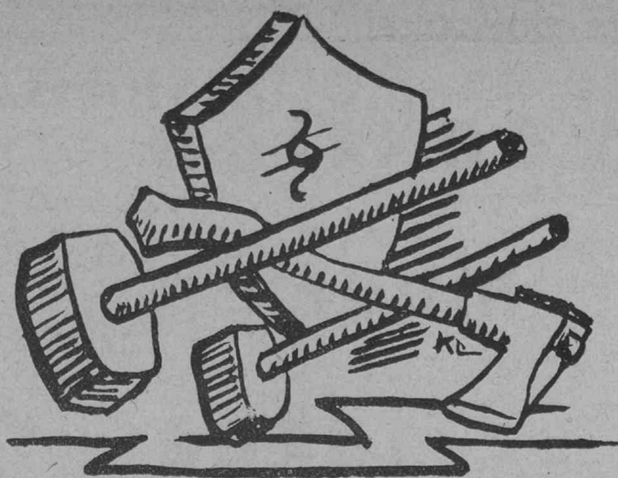
Lehtemme viime numeron kirjoituksessa "2 tusinaa kommunisteja työssä valtion lentokonetehtaalla" mainittiin ensimäisenä luettelossa H j a l m a r A l a n k o (A n d e r s s o n), ylityönjohtaja. Nyt olemme saaneet tietää, ettei tarkoittamamme henkilö ole työssä tehtaalla, mutta kylläkin työnjohtaja J a l m a r A l a n k o, j o k a e i l u k e u d u k o m m u n i s t e i h i n, vaan päinvastoin kuuluu suojeluskuntaan. Oikaisemme tämän siksi, ettei nimien yhtäläisyys johdattaisi lukijaa harhaan. Samalla odotamme, että lentokonetehtaalla työskentelevät valkoiset työläiset edelleenkin ilmoittaisivat lehdellemme, keitä kommunisteja tehtaalla on työssä. T o i m i t u s.

Maanviljelijä Vihtori Kosola, L a p u a.

Onnittelen Teitä, Lapuan liikkeen tarmokasta johtajaa, sekä koko Lapuan liikkeen johtoa niistä huomattavista tuloksista, joita kansanliike on jo saavuttanut. Se on kääntänyt uuden lehden itsenäisyytemme historiassa ja herättänyt oikeaa kansallishenkeä. Se on myös lujittanut valtiotahtoa, joka ei ole vielä tähän saakka poliittisten ristiriitojen vuoksi kansalaisten mielissä muodostunut niin velvoittavaksi voimaksi, että se asettaisi isänmaan edun sille kuuluvalle kunniasijalle. Kansanliike on tässä suhteessa herättänyt kansamme ajattelemaan uudella tavalla, oikealla, isänmaallisella tavalla. Kun nyt Lapuan liike muodostetaan laajaksi isänmaan asiaa valvovaksi ja sen hyväksi toimivaksi kansalaisjärjestöksi, pyydän saada omalta vähäiseltä osaltani alleviivata tällaisen yhtenäisen kansalaisjärjestön merkitystä. Mutta saanen samalla tässä lausua sen käsitykseni, että kansanliikkeen johdon mukana ja myös johtavassa asemassa olo uudelle kansalaisjärjestölle on onnellinen niiden suuriarvoisten kokemusten ja ansioiden vuoksi, joita Teillä, kansanliikkeen kunnioitettu johtaja, ja koko kansanliikkeen johdolla on.

H e l s i n k i 21. XI. —30.

Kunnioittaen O s k a r i N o u s i a i n e n.

Wal- koi- sen Työ- läi- sen

Joulurauha.

Joulu on jälleen meillä edessämme. Tuo rauhan ja ilon juhla, jolloin olemme tottuneet jättämään syrjään kaikki arkiset huolemme voidaksemme viettää nämä rauhan juhlan hetket oikealla tavalla. Pian julistaa kirkonkellojen juhlallinen humina jälleen joulurauhaa ihmisten sydämiin.

Joulurauhaa! Siihen kohtaan voimmekin pysähtyä hetkeksi, sillä sanat tarkoittavat todellista joulurauhaa, jota ei mikään turmele ja johon ei ainoakaan murhe luo tummaa varjoaan.

Onko todellakin joulurauhamme täydellinen? Ei, sillä joulurauhaamme uhkaa häiritä ja turmella harhaantuneiden kansalaistemme viha uskontoon ja niihin kansalaisiimme, jotka ovat ymmärtäneet antaa uskonnolle sille kuuluvan arvonsa.

Näiden paatuneiden kansalaistemme harjoittamat painostukset ja vainot ovat saaneet jatkua esteettömästi työmailla. Ja siinä on syy, miksi valkoisen työmiehen joulurauha ei ole täydellinen.

Meidän taistelumme päämäärä on ja tulee edelleenkin olemaan vapauttaa maamme kavaltajista ja kirkkojen häpäisijöistä. Tämän taistelumme lopullisesta tuloksesta on riippuvainen isänmaamme tulevaisuus. Ja mille pohjalle rakennetaan kansamme kulttuuri, siitä on myöskin riippuvainen kansamme elinaika.

Koska taistelumme tuloksilla on näin kauaksi kantava merkitys koko kansamme tulevaisuuteen, niin eikö ole syytä jokaisen miehen, joka kerran on kanssamme samalla rintamalla, täyttää velvollisuutensa. Sillä näiden velvollisuuksien täyttämättä jääminen edistää vastustajiamme hajoitustyössä ja on enemmän rintamamme rikkomista kuin rakentamista.

Kommunistien rienaava, hävittävä ja kaiken terveen elämän turmeleva toiminta on painanut mieliä kuin raskas taakka. Tuo kommunistien maanpetoksellinen toiminta alkoi jo luoda mustaa yötään kaiken rakentavan toiminnan ylle, joka taas vuorostaan sai kamppailla kiusatuin, mutta päättävin mielin oikeuden puolesta. Mutta kommunistilakien hyväksyminen oli kuin valon pilkahdus synkässä yössä. Se aivan sananmukaisesti on saanut vuosien varrella kiusaantuneet mielet kevenemään aivan kuin sydämiämme painanut raskas taakka olisi liikahtanut pudotakseen vihdoinkin kokonaan pois. Nyt, kun vihdoinkin on alkanut Valkoisen Suomen todellinen aamunkoitto sarastaa, olisi kaikkien niidenkin kansalaistemme, jotka vielä tähän saakka ovat olleet joko hoipertelijoita tai ilman mitään kantaa, vihdoinkin ymmärrettävä ajan vakava vaatimus, herättävä välinpitämättömyyden unesta ja yhtenä miehenä astuttava muiden isänmaallisten kansalaisten mukana luomaan Valkoisen Suomemme tulevaisuutta terveemmälle pohjalle.

Tällä asialla ollessamme olisi jokaisen täytettävä velvollisuutensa ilman viivytyksiä, sillä ne ovat aina hidastuttaneet kommunismin kukistumista. Rintamallamme kommunismia vastaan on paljon sellaisia miehiä, jotka voisivat edullisen asemansa myötävaikutuksella tehdä paljon rintamamme lujittamiseksi.

"Sanoista tekoihin" on tunnuslauseemme, mutta miksi ei jokainen pidä kiinni omasta yhteisestä tunnustuksestamme?

Joulurauhaa ei saa valkoinen työläinen niin kauan kuin työmailla saavat vasemmistoainekset tehdä Moskovasta saamiensa ohjeiden mukaan vähänkään myyräntyötä vieraan raakalaisvallan hyväksi.

L. V:la.

Vankilan muurien takaa

Minulla ei ollut pienintäkään aavistusta siitä, mitä merkitsee ja miltä tuntuu vangittuna oleminen, kun viime lokakuun 20 p:nä Lapuan nimismiehen saattamina saavuimme Eerolaisen kanssa Helsinkiin. Olinhan tosin syksyllä v. 1917 ollut kotipitäjäni punakaartin vankina viikon päivät ja saanut kuolemantuomion punaisessa tuomioistuimessa, mutta siinä tilanteessa oli sittenkin aivan toinen tuntu.

Kun saavuimme Helsinkiin maanantain aamujunassa, oli meitä asemalla vastassa v.t. maaherra Honkanen ja Helsingin poliisimestarin apulainen Soinio ja heidän mukanaan isompi määrä sekä virka- että siviilipukuisia etsiviä poliiseja. Mikäli minusta näytti, oli poliiseja ainakin useita kymmeniä. Meidän vaunumme oli junan viimeisenä ja tullessamme vaunusta ulos huomasin, että kauempana asemarakennuksen aulassa oli sankat joukot yleisöä. Meitä ei kuitenkaan laskettu tavallista tietä asemalle, vaan vietiin kiireen vilkkaa poikki ratapihan asemarakennuksen takana odottavaan vankiautoon, mikä sitten ajoi meidät suoraan lääninvankilaan Katajanokalle.

Kaikissa poliisiviranomaisissa huomasi aivan selvästi suurta levottomuutta, ja sitä osoitti myös se, että meidän vientimme vankilaan oli niin hätiköityä, ettei mitään vankipassitusta oltu muistettu laittaa. Saimme senvuoksi odotella pitkän tunnin tai parikin, ennenkuin passitus haettiin poliisilaitokselta. Mutta lopulta sekin tuli, ja meidät muutettiin tavallisessa järjestyksessä vapaista miehistä tutkintovangeiksi. Eerolainen sai numeron 7171 ja minä 7170. Ja niin alkoi tutkintovangin N:o 7170 elämä.

Olimme toivoneet, että koska meitä syytettiin (ja sittemmin tuomittiinkin) valtiollisesta rikoksesta, saisimme sen kohtelun ja ne oikeudet, mitä kommunistisille maankavalluspuuhistaan pidätetyille ja vangituille annetaan, mutta sain heti huomata, ettei minulle haluta antaa niin suuria mukavuuksia. Alusta alkaen koko vankilassa oloni loppuun saakka huomasin, ettei minulle vaatimatta olisi annettu edes niitä oikeuksia, mitä tavallinenkin rikostutkintovanki saa, puhumattakaan valtiollisten vankien oikeuksista. Kun en omasta puolestani näitä asioita tuntenut, kesti pari viikkoa, ennenkuin vähitellen yhtä ja toista huojennusta sai hankituksi.

Vankilasta minua lähdettiin jo seuraavan päivän aamupuolella kulettamaan Helsingin poliisilaitoksen suojiin. Samalla kertaa siirrettiin myöskin Eerolainen ja Jaskari.

Helsingin poliisilaitoksen putkameininki on viheliäinen laitos. Etsivien poliisien käyttäytyminen on yleensä sivistymätöntä ja hyvin muistutti mieleen punakaartilaisten touhun. En päässyt selville, kumpi ajatus on oikeampi: ovatko Helsingin poliisilaitoksen etsivät yleensä niin alhaisella sivistystasolla, etteivät kykene ihmismäisesti esiintymään, tai onko ainainen rikollisten kanssa puuhaaminen painanut heidätkin henkisesti alhaisiksi ja matalamielisiksi?

Täällä pidettiin minua neljä päivää, jona aikana kuulusteltiin kaksi kertaa. Tänä aikana, maanantaista perjantai-iltaan, ei ulkomaailmalle annettu minusta mitään tietoa. Niinpä ei edes vaimoni eikä puolustusasianajajani saanut tietää olinpaikkaani, vaan salattiin se heiltäkin, jopa suorastaan valehdeltiin heidän sitä tiedustellessaan. En tiedä, mistä tämä salaperäisyys johtuu, mutta luulen, että korkeimmat poliisiviranomaiset ehkä tässä suhteessa jotakin tietävät. Minua ei kyllä pahoinpidelty paremmin henkisesti kun ruumiillisestikaan, mutta eräät toiset meikäläiset ovat saaneet molemmissakin suhteissa kokea hiukan toista.

Olin joka tapauksessa hyvin iloinen, kun perjantai-iltana minut siirrettiin takaisin lääninvankilaan. Siellä oloa kesti sitten neljä viikkoa, mutta oli siellä paljon mukavampi elämä kuin putkassa. Täysiä valtiollisen vangin oikeuksia emme sielläkään lopultakaan saaneet, mutta yhtä ja toista sentään tuli osaksi omasta vaatimuksesta, osaksi ystävien avulla ja toimesta. Vartijat suhtautuivat meihin sekä tyynesti että yleensä miellyttävästi, joskin tietysti virallisesti. Ylempi johto näytti olevan meistä koko joukon hermostunut.

Asiamme oli esillä neljä kertaa, nimittäin 25/10, 15/11, 20/11 ja 22/11, jolloin päätös annettiin. Kaikissa istunnoissa teki yleinen syyttäjä

työtä "koko rahan edestä" koettaen saada meidät syyllisiksi mahdollisimman raskaasti sekä oikeisiin että oletettuihin asioihin.

Oikeuden käsittelystä ja päätöksestä en halua sanoa mitään. Edelleenkin kiellän olevani syyllinen rikoslain 15 luvun 1 §:n sisältämään rikokseen ja olen sitä mieltä, että jos kerran sen pykälän mukaan tuomitaan, niin olisi pitänyt tulla niitä kuritushuonevuosia ainakin tuplaten. Turun Hovioikeus ja senjälkeen Korkein oikeus osannevat kyllä justeerailla tuomion kohdalleen, mutta ei kai minua voitane kovin ankarasti moittia, jos hiljaisessa mielessäni nykyistä tuomiotani hiukan ihmettelen. Me, Rötkön ja Pekkalan kyytimiehet, saimme yhteensä yli 11 vuotta istumista— Rötkö ja Pekkala saivat yhteensä 8½ vuotta. Ja sopii sitä jonkun toisenkin ajatella.

Vaikka niinhän se Kosola sanoikin eräässä puheessaan: että: "vankila on historian todistuksen mukaan aina ollut se etappi, jonka kautta kunkin maan isänmaallisen väestön aktiivisimmat jäsenet ovat saaneet vaeltaa. Muistakaa tämä te, jotka olette olleet vankilassa, te jotka siellä parasta-aikaa olette, ja te, jotka sinne vielä tulette."

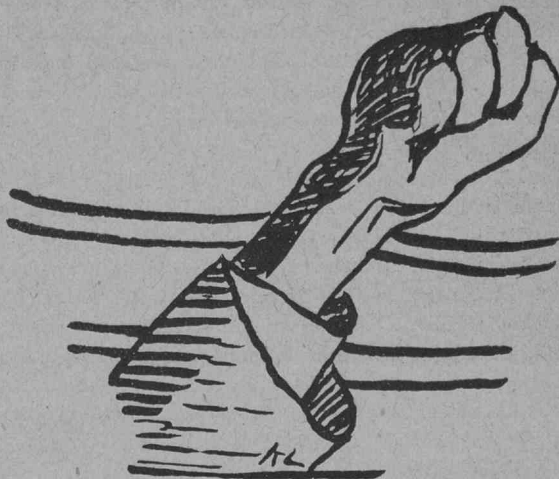
Omasta puolestani haluan tähän vain lisätä, että kyllä kai meistä jokainen on valmis suurempiinkin uhrauksiin isänmaan puolesta kuin istumaan kolme vuotta kuritushuoneessa, kivitöissä Sörkässä. Kyllä kai me olemme joka hetki valmiit uhraamaan henkemme ja elämämme, jos isänmaa niitä tarvitsee.

Olkoonpa etappina vankila taikka hauta, olkaamme aina valmiit nousemaan, kun isänmaa tarvitsee ja kutsuu!

Helsingissä 1. 12. 1930.

Artturi Vuorimaa.

Kullervon kirous

Nyt nouse, henkeni, yöstä!
Tanotorveni aamussa soi.
Olen väsynyt orjan työstä,
joka pettäen vertani joi.

Kun kullalta päiväni hohti,
valohehkuinen tulevaisuus,
mua silloin ampua tohti
tulinuolinen onnettomuus.

Te poltitte orjan nimen
syvään otsahan sankarin,
te leivoitte leipääni kiven,
johon veitseni murskasin.

Mutta vielä on mittava miekka,
vertajanoova jatkona vyön.
— Kohta kätkee verenne hiekka.
Kiron voimalla valtanne lyön!

— Ole kirottu miekkani terään,
joka heimoni hautaa loit!
Nyt sankarihenkeeni herään,
nyt, aseeni, armotta soit!

Yrjö Pohjansola.

KÄRSIMY

JOULUKERTOMU

Kirjoittanut A

Punakapinaa seuranneena aikana sai Suomen kansa oppia kieltäytymään välttämättömistä elämäntarpeistakin, ylellisyydestä puhumattakaan. Sama oli asianlaita niin maaseudulla kuin kaupungeissakin. Punaiset olivat kapinakevään kuluessa järjettömästi tuhlanneet kaikki tiellensä sattuneet vilja- y.m. tarvevarastot, ryöstäneet vauraat kartanot yhtä hyvin kuin pienet torpatkin putipuhtaiksi elintarpeista, vieden aivan tyyten siemenviljatkin. Ja monen pieneläjän ainoan hevosen olivat he lupaa kysymättä ottaneet, lehmän ja lampaan kauttakulkiessaan teurastaneet ja sitten miehissä pistäneet poskeensa talonväen katsellessa vesissä suin tätä mässäämistä.

Kevään tullen ja punaisten sorron päätyttyä oli Suomemme sydänmailla monta torppaa, joiden välttämättömät työt ja tehtävät jäivät takapajulle työvoiman ja työvälineiden puutteessa. Monet pellot, jotka ennen olivat kertoneet raatajiensa sitkeydestä ja tulevaisuudenuskosta, olivat jääneet muokkaamatta ja siementämättä. Tästä ja tuostakin asumuksesta oli mies taikka hevonen, mistä molemmatkin, poissa — rintamalle, sodan melskeeseen uupuneina. Mihin taas oli isäntä palannut, — invaliidina, työkyvyttömänä, mutta kuitenkin tyytyväisenä ja kiitollisena saavutettuun kansan ja maan vapauteen.

"Jumalan ja isänmaan puolesta", sehän oli ollut valkoisen kansannousun tunnussana.

Mutta "etehen elävän mieli". Entistä enemmän ponnistaen, entistä lujemmin kiristäen nälkävyötä oli Suomen kansa syksyllä 1918 lähtenyt talviselle taipaleelle. Uuden kevään koitto kangasti mielessä. Kun kevääseen päästäisi, yli ankaran, oikeata suomalaista sisua kysyvän talven, niin olisi voiton puolella, ajatteli moni.

Talvi olikin odotettuakin ankarampi. Puute oli monin paikoin suorastaan hirvittävä. Elintarvelautakuntien ponnisteluista huolimatta kärsittiin kaikkinaisten ravintotarpeitten puutetta. Kaikki mahdolliset ja mahdottomatkin sekoitukset kantoivat l e i v ä n nimeä. Niinpä syötiin — varsinkin eräissä kaupungeissa — tunkkaisten, varastoissa seisoneiden jauhojen seassa pellavansiemeniä ja sellulosaa ja — ainakin maamme itäosassa, raukoilla rajoilla — käytettiin korttijauhojen jatkona olki- ja suolaheinäjauhoja, kansallemme ennestään tutuista pettujauhoista puhumattakaan. Ei ollut leivänpuoli silloin hääviä. Saivatpa vielä nämä pettujauhojen pureksijat monin paikoin korttivilja-annoksensa jyvinä. Mitäpä tehdä! Myllyyn oli penikulmien matka, annokset vähäiset. — Ei auttanut muu kuin kaivaa riihen ja porstuan nurkkiin unohtuneet jauhinkivet esille ja käsipelillä pyörittää jyvistä puuroksia.

Työlästä oli elonliekin sammumisen estäminen. Taudit ja ravinnon puute tekivät murheellista jälkeä. Mutta toivo uudesta päivästä eli kaikista vastoinkäymisistä huolimatta voimakkaana kansan mielessä.

Maamme itsenäisyys oli kalliisti ostettu — nurkumatta ja rohkein mielin oli kallis vapaus myös säilytettävä.

*

Invaliidina, toinen jalka vaihtuneena puupökkelöön, oli Vaarantauksen torpan isäntä palannut eräänä maaliskuisena aamuna aloittamaltaan matkalta. Hevonen, vanha Polle, jolla hän silloin pakeni punaisten käsistä, oli sairaanhakumatkalla kaatunut granaatinsirpaleen satuttamana — saman granaatin, joka ruhjoi kuskipukilla istuneen torpan isännän oikean jalankin.

Pitkän kevään oli Vaarantauksen isäntä saanut viettää sairaalassa. Vaimo oli kotitorpassa kuuden lapsensa kanssa elänyt ja tehnyt töitä parhaansa mukaan. Pieni osa pellosta vain oli tullut kylvökuntoon, mutta eipä ollut enemmästä ollut väliäkään, kun siementä oli vain niukasti, sekin hyviltä ihmisiltä lainaksi saatua.

Syksyllä oli sato helposti korjattu. Siihen riitti mainiosti oman väen pienetkin voimat. Lehmille ja lampaille oli myöskin saatu talven heinät kootuiksi, vaikkakin ne olivat hankalan matkan takana. Sulan maan aikana oli heinien haku vaikeata, mutta nyt, lumikelin tultua, kävi sekin hyvin laatuun.

Hevosta kun ei ollut, kävi isäntä tai emäntä vanhimman poikansa kanssa heinänhaussa. Tukevatekoiseen kelkkaan oli kiinnitetty pienoinen heinähäkki, ja sillä pelillä oli jo monta onnistunutta heinänhakuretkeä tehty. Tosinhan isäntä väsyi aivan uupumukseen asti, puujalka teki haittaa lumessa kahlatessa ja henkeäkin tuntui ahdistavan. Mutta hätä ei lakia lue. Täytyihän elukoille olla heiniä. Se oli kerrassaan välttämätöntä kaikkien olemassaololle, sillä olihan lehmänantimelkein ainoa joukon hengissäpitäjä.

Pettujauhoja oli kesällä runsaasti varattu. Olivathan pienemmät lapset aivan omiansa kolomaan männyn kylkiä. Niistä pitkistä, pihkaisista petäjänmäihväsuikaleista sitten keteyttämällä, keittämällä, kuivattamalla ja survomalla saatiin pihkalle maistuvia pettujauhoja. Kun korttijauhoja säästäen käytti niiden jatkona, syntyi mukiinmenevä leipä. Hiven voita palaselle ja piimää palanpainikkeeksi, niin hengissä pysyi. Lihaakin oli vähäsen ollut. Possu oli kasvanut niin hyvin kun se ilman suurusta kykeni, ja miehet olivat ahkeria metsänriistan pyytäjiä. Ei oltu nälkää nähty Vaarantakana.

*

Jouluviikolla oli ollut pyryä ja pakkasta. Heinät olivat hyvin vähissä, joten ei auttanut muu kuin aivan jouluaattona, jolloin ilma asettui, lähteä huppuroimaan Käränkälammen taakse, lähimmälle heinäladolle. Isä ja vanhin poika läksivät matkaan. Äiti läksi kylään hankkimaan jotain ilonpisaraa lapsille jouluillaksi.

Neljä lasta — vanhin tytöistä, 13-vuotias, oli jo keväästä asti ollut palveluksessa opettajalla — vietti

YSTEN TIE.

MU VUODELTA 1918.

t A no Vuori.

päivänsä miten parhaiten taisivat harmaassa, ilottomassa tuvassa. Isosisko oli laassut tuvan lattian ja siistinyt nurkkia. Pikku-Anni oli navetan ylisiltä kaivanut esille monta pitkää kuukautta säilyttämänsä aarteen — pienen, sotkuisen lyhteen kauranolkia, jotka hän oli leikkuuaikana koonnut omalta ja naapurienkin pelloilta. Nyt oli lyhde pistetty hankeen upotettuun seipääseen ja sen ympärillä parveilivat varpuset vilkkaina ja ahneina. Varpusten jouluaterian katselemiseen kuluikin lapsilta pitkä tovi. Vähitellenpä katselijainkin vatsat rupesivat kurisemaan ja vaatimaan einettä. Mutta pettuleipä ei tänään maistunut. Ankeiksi kävivät lasten mielet ja äänettöminä ja hiljaisina istuivat he hämärtyvässä pirtissä.

Kauan viipyivät isä ja veli. Ja pitäisihän äidinkin jo saapua. Tupa oli kylmä ja pimeäkin. Äiti oli vakuuttanut joutuvansa kotiin ennen iltaa. Sitten lämmittäisi hän tuvan ja laittaisi jotain oikein hyvää jouluateriaksi — ehkäpä vallan riisipuuroa...

Nyt joku tulee. Jäätyneiden kenkien kirskuminen kuului selvästi tiellä.

Lapset hyppäsivät kilvan pihanpuoliakkunaan ja painoivat nenänsä litteiksi jäätyneeseen ruutuun.

Tulija oli veli, kainalossaan pieni joulukuusi.

Totisena ja murheellisena astui poika tupaan. Asetti kuusen takan viereen lattialle ja istui äänettömänä penkille.

Kun ei veli puhunut mitään, koputtelihan vain palelevia jalkojaan lattiaan, kysyivät lapset ihmetellen:

"Eikö isä tullutkaan? Minnekä heinähäkki jäi? Onko tapahtunut jotain?"

"Isä tulee kyllä — myöhemmin . . . Eikö äiti vielä ole tullut?"

"Tuoltahan äiti jo tuleekin" huudahti joku lapsista ja taas oli koko lauma ikkunassa.

Verkkaisin, raskain askelin meni poika ulos äitiä vastaan.

Sanoi tälle jotakin . . .

Se mahtoi olla merkillistä, sillä hämmästyneenä pudotti emäntä nyyttinsä hankeen ja läksi juoksujalkaa painumaan metsätielle . . . Palasi kuitenkin takaisin, raoitti tuvan ovea ja hätäisellä äänellä kehoitti lapsia sytyttämään tulen takkaan ja odottamaan.

Sitten sieppasi hän rappujen päästä kelkan ja sitä edellään työntäen riensi lamminalustielle veljen jälkeen. Tämän kaiken näkivät lapset, mutta eivät siitä mitään ymmärtäneet.

Odottaa . . . yhä vain odottaa . . . ajattelivat lapset alakuloisina. Sitähän he olivat tehneet koko päivän ja monta, monta päivää tätä ennen. Mutta tulisihan se joulu kuitenkin.

*

Käränkälammen alla, heinätiellä, oli Vaarantauksen isäntä eronnut elämästä — yksin, juhlallisen, mahtavan talvisen luonnon ympäröimänä.

Voimiensa loppuessa oli hän pyytänyt poikaansa palaamaan kotiin ja tulemaan äidin kanssa häntä noutamaan. Hän ei jaksaisi enää matkaa tehdä, mutta odottaisi täällä.

Kuolema oli keskeyttänyt odotuksen. Äiti ja poika tapasivat vain tomumajan, josta sielu oli paennut. Siinä lepäsi mies hangella, suistuneena tielle kelkan seviltä, johon oli jäänyt istumaan pojan lähtiessä.

*

Raskas oli äidin ja pojan kotiinpaluu jouluaattoillan hämärtyessä — raskaampi mielelle kuin ruumiin voimille.

Äänettömänä lähestyi surullinen kulkue kotitorppaa.

Lapset olivat äidin nyytistä löytäneet yhden kynttilän ja muutamia sakariinista ja perunajauhosta kyhättyjä "karamellejä". Niillä olivat he koristaneet kuusen ja laulaen leikkivät sen ympärillä. Mielikuvitus täytti kuusen oksat kynttilöillä ja kaikenlaisilla herkuilla — harhakuvitelma piti lapsia lumoissaan . . .

Äiti katseli lasten iloa ikkunan läpi. Palasi sitten hiljaa poikansa luo ja virkkoi: "ei puhuta lapsille vielä suuresta murheestamme. Ehtivät he kuulla sen huomennakin . . ."

Ja hiljaa toimien saivat he siirretyksi ruumiin porstuakamariin lasten huomaamatta.

Tuskallisin sydämin, kirvelevin silmin toimitteli äiti lapsille syötävää ja asetti heidät makuulle. Kovin lapset oudoksuivat, kun ei isää näkynyt kotona, mutta äiti hämäsi heidän utelunsa, sanoen vain isän tulevan pian . . .

*

Jouluyö.

Murheellinen, tuskallisen pitkä yö Vaarantauksen leskiemännälle. Kuun kelmeässä valossa istui hän yönhetket miehensä ruumiin ääressä . . .

Hänestä tuntui, että kärsimysten tie, joka alkoi silloin maaliskuisena aamuna, oli, kierrettyään ympyrässä, päättynyt tähän. Lyhyessä ajassa — vajaassa vuodessa oli paljon tapahtunut.

Ennen kapinanaikaa oli elämä ollut hyvää ja siedettävää. Siitä aamusta alkaen, jolloin punaisten partio oli tulla tupsahtanut heidän torppaansa, oli alkanut kärsimysten tie. Sen aamun tapahtumat olivat lähtemättömästi piirtyneet hänen muistiinsa.

— — —

Varhain aamulla, mainion kelin aikana oli isäntä lähtenyt tukinajoon — oli urakka lopetettava tuolla järven rannalla.

Punaisten partiojoukko — viisi miestä suksilla ja yksi hevonen muonakuormineen — tuli pihaan ja lupaa kysymättä asettui taloksi. Menivät ensitöikseen navettaan ja teurastivat nuoren mullikan. Parhaat paikat löivät pataan ja loput lihoista peittivät kuormaansa.

Kun paisti oli valmis, asettuivat he suuriäänisinä ja röyhkeinä aterioimaan, komentaen hänet tuomaan pöytään maidot ja piimät ja mitä vain talossa löytyi ruuan puolta. Ponkilan Iisakki, naapurikylästä oleva torpanmies, joka oli otettu oppaaksi ja paikkakunnan tuntijaksi, seisoi ovella vahdissa, pistin ojossa.

Kun hän oli jo tuonut ryöväreille kaikki, mitä suinkin hengestä irti oli, jättäen vain maitotilkan nuorimmalle lapselle, huusivat miehet yhä lisää. Ei auttanut muu kuin alistua. Mutta ovessa mennessä pääsi häneltä kiukkuinen sadatus:

"Ryöväreitä ja rosvoja te olette, ettekä ihmisiä."

Silloin karjaisi pöydän päässä istuva, tuuheaviiksinen, rivonnäköinen mies: "Mitä se akka siellä turisee?"

"Syömäreiksi tuo vain meitä moittii", selitti Iisakki nauraa hõröttäen.

"Olisit vain antanut akalle kiväärin perästä", vastasi siihen viiksiniekka luoden julman katseen häneen, joka juuri tuli tupaan viimeisen maitotilkkansa kanssa.

"Kuka se nyt vanhalle hemestilleen voisi niin häijy olla", sanoi vahti taputtaen häntä hartioihin. Ja hänen kiukkuinen sähähdyksensä sai miehet aivan ulvomaan riemusta.

Mutta hän tunsi tunnossaan, että Iisakki oli pelastanut hänet suuresta vaarasta.

Levottomana ja tuskaisena oli hän vilkuillut vähä väliä ikkunasta ulos, juosten useita kertoja törmää alaskin katsomaan, joko isäntä tulisi kotiin. Punaisten puheista oli hän arvannut, että pakko-ottoa olivat tulleet suorittamaan heidänkin torppaansa.

— — —

Silloin sattui jotakin kaameata.

Miesten juuri syöntiänsä lopettaessaan tulla tuiskahti ikkunasta kiväärin luoti osuen Iisakkiin, joka juuri oli asettunut pöytään. Mies kaatui kuolleena lattialle.

Syntyi hirvittävä huuto ja mekastus: "lahtarit ovat kimpussamme, ulos, ulos, pelastautukoon, ken voi . . ." Ja aivan mielettöminä syöksyivät miehet yhdessä rytäkässä ovelle — jossa törmäsivät toiseen punaisten joukkioon.

Siinä selviteltiin välejä huutaen ja kiroten. Tulijat olivat luullet "lahtarien" majoittuneen torppaan, kun näkivät useita suksipareja, mutta ei tavanmukaista vahtia ollut kartanolla. Silloin tekivät he hyökkäyksen. No mitäpä tuosta . . . . Ei sota yhtä miestä kaipaa. Otetaan torpan mies sijaan . . . .

Emäntä pääsi kuoleman tuskassa ulos — juuri parahiksi, sillä isäntä oli hevosineen juuri nousemassa törmää ylös kartanolle.

Hätäisenä hän selitti, mitä oli tapahtunut, . . . että punaiset aikoivat pakoittaa isännän mukaansa, kun hevosmies oli saanut luodin ohimoonsa . . . Nopeat päätökset olivat nyt tarpeen. Isäntä päätti lähteä kiertoteitä punaisten linjan läpi valkoisten joukkojen päämajaan naapuripitäjään. Voisi hän hevosineen olla joksikin avuksi rintamalla . . Nopeasti irroitti hän reen ja toivotettuaan vaimonsa Jumalan haltuun, katosi selkähevosella metsään.

— — — — — —

Punaiset olivatkin lähtöhommissa. Katkerasti kiroten isännän viipymistä vaativat he vanhinta poikaa mukaansa. Mutta emäntä pyysi ja rukoili, etteivät he ottaisi lasta, vaan antaisivat hänen lähteä heitä opastamaan Selkolaan, jossa punaisten päävoimat majailivat.

Hiljaisessa mielessään kiitti hän Jumalaa, joka oli näin asettanut. Olihan Iisakki, ainoa joka tunsi tienoon, kuollut, ja hän pääsi opastamaan punaisia, vieden heitä toista tietä kuin mitä isäntä oli lähtenyt.

Siten tuli isännän pakotie varjelluksi —

— — —

Nyt hän oli viimeinkin palannut . . . Lepäsi tuossa niin kelmeänä ja kuihtuneena, kuun valon langetessa rauhallisille kasvoille ja ristiin liitetyille käsille.

Kyynelettömin silmin istui emäntä huojuttaen hiljaa ruumistansa ja puristellen käsiänsä, niin että rystyset olivat valkoisina.

Ovi aukeni narahtaen. Poika astui hiljaa äitinsä viereen, laski kätensä suojelevasti kumaraisille hartioille ja sanoi:

"Isän on nyt hyvä olla. Hänelle oli elämä raskas taakka, joka nyt on kirvonnut. Teille, äiti, käski isä sanomaan näin: "Jokaisen on kerran kuoltava. Kyllä Taivaallinen Isä huolen pitää luoduista lapsistaan. Älkää siis poismenoani itkekö ja murehtiko." — Ja näethän, äiti, että minussa on jo miehen mitta . . ."

Kuullessaan nuoren poikansa puhuvan näin lohdutuksen sanoja lientyi äidin rintaan patoutunut tuska kyyneliksi ja hän itki . . .

Ottaen poikansa pään käsiensä väliin sanoi hän hellästi:

". . . ja myöskin miehen mieli, nuoruudestasi huolimatta . . . Sinä, poikani, oletkin nyt maallinen tukeni ja turvani. Luottakaamme siis Jumalaan ja koettakaamme hoivata lapsia, siksi kunnes tulevat omin voimin toimeen elämässä."

Silloin suli pojankin kasvojen ilmeestä jäykkä miehekkyys ja painaen päänsä äidin rintaa vasten itki lapsi poismennyttä isäänsä.

Kavahtakaa ajoissa!

Onko väliä, mistä ostaa, kun vaan saa halvimmalla? — Tiettävästi on! Jos me ostamme eräitä välttämättömyyksiä Venäjältä, tavaroita semmoisia, joista sodanaikainen puolustusvalmiutemme riippuu, voivat halvat ostot kostaa itse itsensä. Mitä me ajattelemme, heittäytyessämme venäläisen öljyn, naftan ja bensiinin varaan rauhan aikana ja vähennämme yhteyksiämme siinä suhteessa länsimaihin, joiden tuotannosta me sodan aikana olemme täysin riippuvaisia.

Joku vuosi sitten perustettiin tänne polttoaineiden tuontiliike Suomalainen Nafta O. Y. houkuttelevalla nimellä, ja ellei väärin muisteta, olivat jotkut porvarillisetkin lehdet valmiit lausumaan liikkeen tervetulleeksi. Sen perusti Neuvosto-Venäjän kauppavaltuuskunnan edustaja Schwartz ja parille suomalaiselle perustajajäsenelle, joiden velvollisuutena oli merkitä yksi osake osakeyhtiössä, taattiin jäsenyys johtokunnassa Smk. 100,000:— vuosipalkkaa vastaan. Perustaja itse joutui jostakin syystä palaamaan takaisin Moskovaan ja lienee saanut "korkeimman rangaistuksen", mutta liikkeen nykyinen johtaja on N. V. kauppavaltuuskunnan jäsen ja muina jäseninä ovat sos.demi tohtori Helo ja asianajaja Joutsenlahti, kuten kaupparekisteristä selviää. Paitsi naftaa myy yhtymä "Voima" bensiiniä, jota välittävät kaikki huomattavammat O.T.K:n jäsenosuuskaupat ja myydään sitä 30 penniä litra alle muiden bensiinihintojen. Kasku kertoo, että tämä alempi hinta on Moskovasta määrätty niin velvoittavaksi kaiken muun bensiinituonnin tappamiseksi Suomeen, että jos muut alentavat hintansa 20 penniin bensiinilitralta, maksaa tämä yhtymä jokaiselle ostajalle 10 penniä litralta.

Jälkimäistä pelkoa ei ole, jotta siinä on tyhmällä kerskailullakin sijansa, mutta jo nyt osoittaa mainitun liikkeen tavarantoimitus suuria vaillinaisuuksia. Usein on sattunut, että liike on joutunut ostamaan "länsimaista" bensiiniä ja myymään sitä tappiolla, tyydyttääkseen ostajansa. Jos yksin O. T. K. ostaisi tätä bensiiniä, ei vaara olisi niin suuri, mutta sitä kuluttavat muut meikäläiset suurliikkeet, joilta odottaisi kokonaan toisenlaista kannanottoa tällaisessa asiassa, jossa pannaan vaakalaudalle liian tärkeitä puolustuksellisia arvoja. Vai uskovatko nämä, että mahdollisen sodan syttyessä itää vastaan me sieltä saisimme bensiinimme lentokoneisiin ja naftan polttomoottoreihimme. Kaikki ne liikkeet, jotka harrastavat yhteyttä tähän toiminimeen, pettävät maanpuolustuksen asiaa. Sillä sen tarkoituksena on alemman hinnan varjolla syödä pois muut polttoöljyjen toimittajat

meidän markkinoiltamme, vallata niiden varastopaikat satamissamme ja jättää meidät ilman puolustusvälineiden käyttövoimaa sodan sattuessa.

Lohduttakoon itseään ken haluaa sillä, että voidaanhan yhteydet sitten rakentaa muiden kanssa uudelleen, kun hätä tulee, mutta ne, jotka niin ajattelevat, eivät tunne liikemaailman lakeja. Jos me nyt hylkäämme länsimaiset tuottajat, menetämme auttamattomasti heidän luottamuksensa, ja tähän luottamuksen menettämiseen alkaa olla jo useita huomattavia ja puhuvia syitä. Toimituksen on pakko, ellei eräiden suurliikkeittemme suhtautumisessa tähän dumppaukseen muutosta tule kahden kuukauden kuluessa, jatkaa paljastuksiaan edelleen ja julkaista "mustalle listalle" kaikki ne toiminimet, jotka ovat vielä silloin tekemisissä tämän yhtiön kanssa.

Muistakaa, että jollekin muulle maalle kuin Suomelle on venäläisen bensiinin osto yhdentekevää, mutta ei meille! Tutkikaa karttaa ja katsokaa meriyhteyksiemme pituutta ja vaikeutta erittäinkin talvisaikaan. Ajatelkaa, jos silloin joudumme olemaan tyhjin polttoainevarastoin ja ajatelkaa, voimmeka sodan aikana pitää liikenteelle avoinna talvisaikana yhtään sellaista satamaa, jonka kautta voimme kuljettaa ja varastoida maahamme sellaisia määriä juoksevia poltoaineita, kuin tilanne vaatii. Me vain kysymme. Vastauksen antakoon Suomen puolustusystävällinen kansa.

Lapuan lipulle.

AJAN HENKI NYT KUTSUVI MEITÄ,
MAA ISÄIMME VELVOITTAA,
YHÄ KULJEMME TAISTOJEN TEITÄ
SANKAREITTEMME VIITTOMAA.

YLÖS LIPPUMME, KORKEALLA
SE TEITÄMME JOHTAKOON!
ON TERÄSTÄ RINNAN ALLA,
KÄY KATSEEMME AURINKOON.

POIS KITKEMME TURMAN MAASTA,
SEN KATKOMME KAHLEHET.
LÄPI ILMOJEN LENNOKKAASTA
SOI VOITOSTA SÄVELET!

TUHAT ISKUA TAHDOMME KOITTAA,
KUN VAATIVI ISÄNMAA,
SEN PYHYYTTÄ KUNNIOITTAA
JA TOTUUTTA KORKEAA.

TÄÄ LAKEUKSIEN KANSA
SE VÄISTY EI PAIKALTAAN,
VAAN VAALIVI VAPAUTTANSA
JA PUOLTAVI OIKEUTTAAN!

AINI HEIKKA.

Vartija yössä.

**Ääneti niinkuin vartija yössä,
kulkevi valkoinen sisar työssä.
Vuoteelta vuoteelle hiljaa hän astuu,
tuskien huudoista silmänsä kastuu.**

**"Miksikä murhetta täynnä on maa?
veljien vertako vuodattamaan
ihminen luotu on ainoastaan?
— miettii sisar tuskissaan.**

**Tykkien paukkina ulkona kiihtyy.
Sisaren rinnassa tuska vain viihtyy:
— Tunne ei armoa ihmisten laki,
veren voimasta vain he toistansa haki!**

**— — — — Sisaren katse käy kaukaista kohti,
jouluyön kirkkaus silmistä hohti.
Jumala poikansa kalliin loi.
Rauhan ja rakkauden käsky soi.**

AIRI MATTILA.

LAPUANLIIKKEEN MIEHIÄ

VIHTORI KOSOLA

Sanan sanoi Kosoliini:
kommunistit kaikki kiini.
Jos on kirjain vastassamme,
sen me maahan moukarramme.
Tehkööt muut min uskaltaa,
me, min vaatii valkee maa.
Viimeisin on piirto tää:
poikki kommunismin pää!

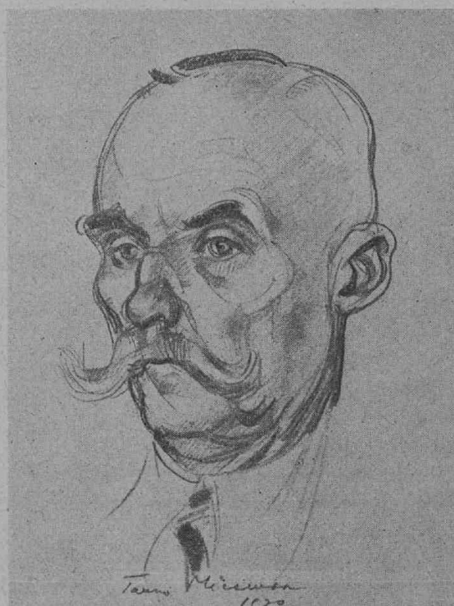
VIHTORI HERTTUA

Kun asia on näillä vaiheilla,
niin sietäis sitä vähän aiheilla.
Kun kuljemme linjalla tällä,
niin lyökäämme ällikällä.

YRJÖ NIKULA

Ei tunne puoluetta mitään,
vaan nyrkki pystys aina itään!
Uus vastaaja on "Aktivistin",
pelästy, painokanne-pistin.

K. V. HUHTALA

Tää Suomen lukon Hindenpuri
on kommunismin kova kuri.
Ken vastaan käy, hän vastuun saa:
"Suakin pitäis muiluttaa!"

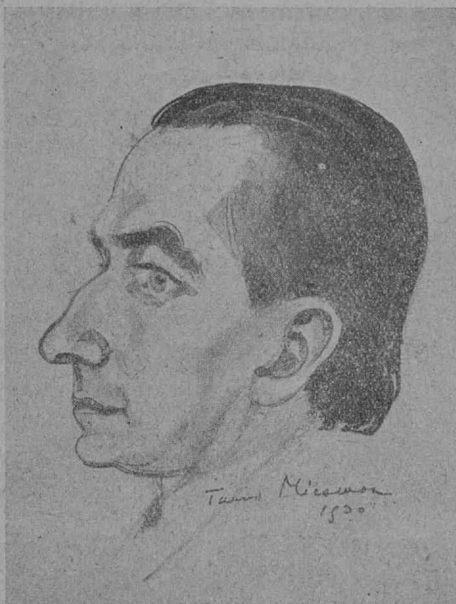
MATTI MALKAMÄKI

Tuntee Pohjan herännäisväki,
kuka on Matti Malkamäki.
Työssä kuin myyrä; tää on työ:
uskonnon pilkalle ulvokoon yö.

K. R. KARES

Laaja Lapuan on tori:
aatteen herra asessori
tietää tien ja laatii lain:
valkee omatunto vain!

G. von HERZEN

Aajoki—Tampere—Aunuksenmaa.
Aatelissäiläänsä heiluttaa,
talonpojan puolesta rynnistää
lääkäri — jääkäri — majuri tää.
Kansa vaatii apua!
Eläköön Lapua!

ANTTI ISOTALO

Isontalon Antti ja Rannanjärvi ne jutteli kahren kesken: . . . .
"Tapa sinä Marxin faltesmanni,
niin minä nain sen Leninin lesken".

ERKKI PERHEENTUPA

Hevosell' on päästä lupa,
sanoi Erkki Perheentupa.
Mut' kun pannaan autohon,
parempi se vauhti on.

P. A. AUTTI

Lockstedtin leirin miehiä,
ei voi punikkeja liehiä.
Rovaniemen rosvot kyllä ties,
että on Autti ankara mies.

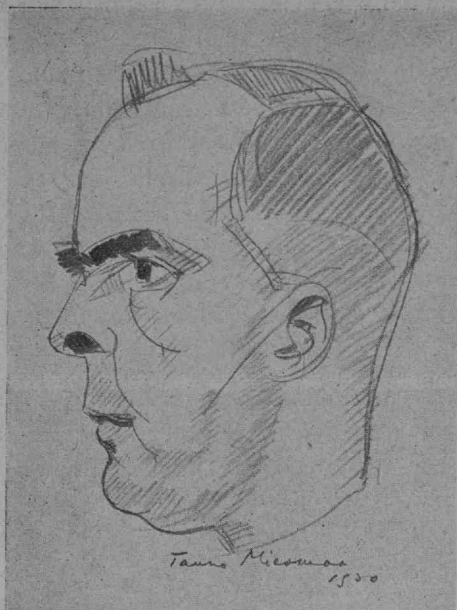
ALVAR BREJLIN

Aito poika Alvar-ukko.
Koko Kymenlaakson lukko.

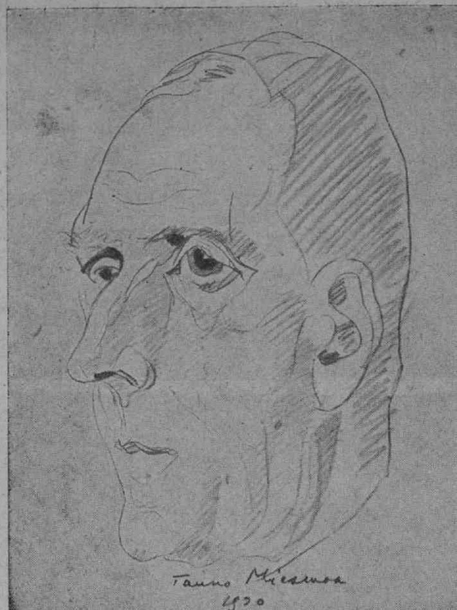
KAARLO HÄLLFORS

Tää on Hällfors-Hallakoski.
Kalpene, punaisten poski.

EINO LEVONIUS

Sitä mieltä Vaasassa on Käsityöläis-Pankki,
että maahan kaadetaan tuo kommunismin rankki.

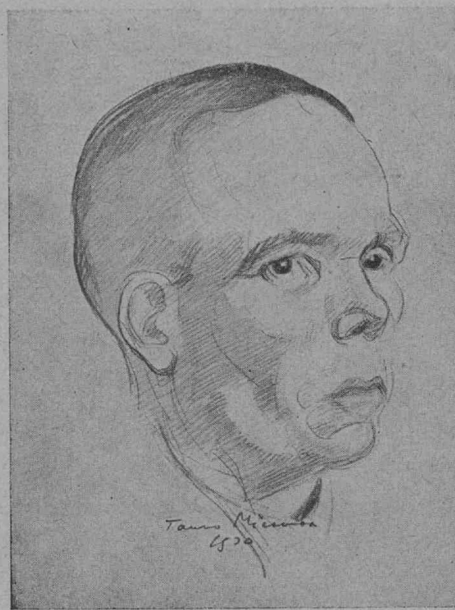
TORSTEN HEDMAN

Tilanteen vakavuus vaatii näin:
Autojen nokat itään päin!

JUSSI TALA

Vahva valko pitäjä on Järvi-Jalas,
Jussi siellä huusi kommunismin alas.

ARVO SIHTO

Ison aatteen miesi ompi Ilmajoen Sihto,
punanahkoja tää Arvo miehen tavoin vihto.

Viestejä vankilasta.

Nyt kun kansanliikkeessä on siirrytty siihen tilanteeseen, että liikkeeseen aktiivisesti osallistuneet miehet saavat virua vankiloissa, ovat viestit sieltä kulkeutuneet korviimme. Jouluna, suurena rauhan juhlana, on syytä muistaa niitä miehiä, jotka mahdollisesti silloin ovat eristetyt taistelurintamastamme, ja samalla esittää tinkimättömiä vaatimuksia, että uhrautuville miehille vankiloissa taataan heille kuuluvat oikeudet — ainakin ne oikeudet, jotka kommunisteillekin myönnetään. Niitä oikeuksia Uudenmaan lääninvankilassa eivät tähän mennessä vielä valkoiset vangit ole saaneet, eivät siitäkään huolimatta, että ovat tehneet valituksia vankeinhoitohallitukselle y.m. virastoille. Kaksi lapualais-vankia esitti protestinsa heitä kohtaan harjoitettua laittomuutta vastaan syömälakon muodossa, ja sillä seurauksella, että osa heidän oikeutetuista vaatimuksistaan heille myönnettiinkin.

Asetuksien mukaan saa tutkintovanki lukea sanomalehtiä, ja on erikoisessa luettelossa mainittu ne sanomalehdet, jotka ovat luvallisia. Tässä luettelossa herättää heti huomiota se, että siinä mainitaan m.m. sellaiset lehdet kuin "Työläisnuoriso", "Työväen Urheilulehti", "Suomen Sosialidemokraatti" y.m., jotka jos eivät ole puhtaasti kommunistisia, ovat kuitenkin kommunismia lähellä ja harjoittavat uskonnonpilkkaa, kuten mainittu 'Työläisnuoriso"-niminen lehtikin. Luettelosta puuttuu suurin osa isänmaallisista lehdistä, kuten "Hakkapeliitta", "Ajan Sana" ja "Aktivisti". Tästä nurinkurisuudesta valitti eräs lapualais-vanki vankeinhoitohallitukselle ja sai kahden viikon kuluttua vastauksen, ettei valitus anna aihetta mihinkään toimenpiteisiin. Tästä saa sen käsityksen, että vankeinhoitohallitus tahtoo karkoittaa uhreistaan isänmaallisuuden kieltäen heiltä isänmaalliset sanoma- ja aikakauslehdet ja tarjoamalla sijaan marxilaisuutta ja Jumalan pilkkaa.

Vankeinhoitohallitukselle on meidän myöskin huomautettava, että se kieltäessään lapualaisvankien käyttämästä muita lääkäreitä kuin vankilan lääkäriä on menetellyt siinä toisin kuin kommunistien suhteen. Vankeinhoitohallitus on vakuuttanut, ettei koskaan ole kenellekään vangeille myönnetty tällaista oikeutta. Tämä ei pidä paikkaansa. Pyydämme vankeinhoitohallitusta hankkimaan kirjan "Punaisten puolesta — Valkoisia vastaan" (sen saa Esko Riekiltä) ja katsomaan sivua 128. Siinä on kommunisti-kansanedustaja Latvan Turun Hovioikeudessa esittämä vastine, jossa m.m. sanotaan: "Ollessani Vaasan lääninvankilassa pyysin vankilan johtajalta päästä lääkäriin (Latva ei hyväksynyt vankilan lääkäriä, jota nimitti "hevos-lääkäriksi"). Pyyntööni suostuttiin ja ohrana Eerolainen määrättiin viemään minut autolla lääkäriin . . ." Kohtalon ivaksi voi sanoa sitä sattumaa, että juuri tämä sama mies, joka pakoitettiin kuljettamaan Latvaa autolla lääkärissä, ei nyt itse ollessaan vangittuna saanut nauttia samoja oikeuksia kuin hänen pidättämänsä kommunisti.

Me emme tahdo vielä kajota Helsingin poliisilaitoksessa valkoisia vankeja vastaan tehtyihin laittomuuksiin. Mainitsemme kuitenkin, ettei poliisilaitos uskaltanut vankien omaisille tunnustaa, että vankeja säilytettiin poliisilaitoksella, vaan vastasi tehtyihin kysymyksiin, että heidät oli siirretty lääninvankilaan. Se ei ollut totta. Miksi ei poliisilaitos voinut olla rehellinen? Pelkäsikö se, että saadaan liian aikaisin tietää, mitä oli tapahtunut? Valkoisia vankeja ei potkita, kuten kahlekoiria. Niistä töistä on tehtävä kerran tiliä.

Lain kirjaimen rikkojiksi ilmoittautuneet ovat astuneet esiin siinä uskossa, että heille jaetaan oikeutta, mutta edelläesitetty jo osoittaa, että niin ei ole asia. Vastustajamme on huudahtanut liian aikaiseen historialliset sanat: Voi voitettuja! Tämä vastustajamme voitto tulee olemaan Pyrrhos-voitto!

Valkoisten vankien huoltotoimikunta.

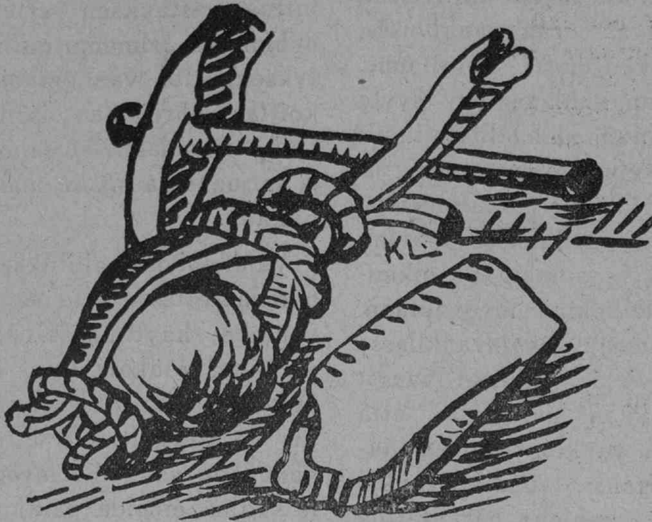

KAUNO KANGAS

Lääketiedettä lukea piti,
isänmaan itu ensinnä iti.
Kaunopa pantiin siksi
Kosolan sihteeriksi.

LAPUAN LIIKE

Kirjoittanut Sahan Kalle (70-vuotias.)

Kommunistien retki Lapualle.

Lapuast' on laulu tehty,
runon pätkä rustattuna,
jok' on tulluna tutuksi,
saatuna sanottavaksi
yli kaiken kansakunnan.
Sinne pullisti punaiset
kokoutuivat kommunistit,
pyhän pilkkana pitäjät,
julki kieltäjät Jumalan,
ristin riivaajat pahasti.
Kiroilivat kirkkokansan,
isänmaansa ilkiästi,
pettävät peripahasti
raukat ryssälle rahasta.

Viel' oli varsin valkiata,
vielä kuulu kirkkokansa
laajoilla Lapuan mailla
eteläisen pohjan maalla.
Sinne kääntyvi kätyrit
pullisti punaiset pojat:
nytpä laitamme Lapuan,
pohjan keskuksen on kuulun
punaiseksi pullistamme
ryssäläisen rynnäköllä.
Housun päälle halvattuna
pantu pait' oli punainen,
vielä kotkainen kokarti
ompi otsalle otettu.

Toipa tietoja tiainen,
kyyhkyinen kylän ukoille:
nyt on matka maalareilla
laskia Lapuan maille.
Kommunismi koulutettu.
Tuonpa kuuli koulupojat,
kuuli toivomme totiset,
kuulipa isännät itse,
taannoisilta tanterilta,
sotakentiltä keräy.
Tulipa impoiset iloiset,
tuli vakaiset vaimot
kummitusta kuulemahan.
Tulipa tuliset pojat,
urhot uljahat kokouu,
jotka läimäsi läsihin,
repi punaiset puserot
riipoi rikki rintapielet
tuonne tuulen vietäväksi,
ahavan ajeltavaksi.
Lensi kotka leuan päältä,
netkahti nenä punainen
valahtihe varpahille.

Työn Ääni.

Kun ei laimea lakimme
Työn Äänen änkytystä
pienentänyt pilkkasuuta,
saanut salpoa sanalla,
keksi miehet mielevästi,
reima urhot urheasti;
veisteli vesaiset nuijat,
teki kuusiset kurikat,
kikka nokka kirvehellä
jonka varrella varasi,
vielä viien sormen alle,
päälle peukalo tukeva.

Oi oi kuulu Kullervomme,
sinä aimo ampujamme
kun sa puukkosi puotit
pilkkaajain ilonpijoiksi.
Teithän työtä täsmällistä
kikkanokka kirvehellä
kurikalla kuusisella,
kaikki rikki kalkutitte.
— Työn Äänen änkytykset
vaimensi vasaran varsi.

Kun tulitte tuomiolle,
kurituksillen kulitte,
siellä Asseri ajavi,
lakiansa lasketteli
kommunismin kutsumana.
Mutta kansoa kasau,
miestä maalta matkoavi,
autokyyvillä ajeli.
Tuli kummaa kuulemahan
oivan läänimme isäntä
maaherrakin matkaeli,
Salon puolesta puheli,
lakiansa laususkeli.

Kuului kansasta kuhina
kuului ääni kummallinen:
anna Asseri esille
näillä nähä markkinoilla,
katselemme kaunihisti
seljältä joka sivulta.
Onko laiha lakimiesi
vaiko vatsasta lihava,
anna Asseri esille.
Vielä viimeiset sanomat,
urhot laski lausehensa.
Salon housut jo hotisi,
vapisevi käsikynkkä,
tukka siinä tulta tuhki,
hapehet jo harmenivat.
Silloin kävi känsäkourat,
sormetkin hyvin sopivat
lakimiehen latvuksille,
korvuksille kouristihe.

Olipa tuki tuomarilla
mainittu tuo maaherra,
johon Asser turvautui,
kiinni takkihin takertui,
sormet sotki paltehelle.
Takki reuhkaksi repesi,
halkes helmat maaherran.
Autossa ovi varalta
on avattu Asserille,
sinne puikki pulska herra,
vapiseva varatuomar'.
— Oiva on siellä ollaksesi,
hetki heilutellaksesi.

Asseri matkalla.

Voi minä mies poloinen,
minne viettäki minua?
Viette korpehen kovahan,
jossa varvikko varalta
vitsa viijen sormen alle,
päälle peukalo tukeva
pehmittää perälihoja
takapuolta taivutella;
minne viettäki minua,
kunne kurjaa kuljetatte.
Siel' on vesi sillan alla,
koski kuohuva välillä.
Sinne Asserin ajatte
virran kuohun vietäväksi,
aaltojen ajeltavaksi.
Älkäätte hyväiset herrat,
minulla on laihat lapset,
nekin itkisi ikänsä,
minulla valittu vaimo
kuulisi mun kuolleheksi,
itkisi iloiset silmät
laaksot lammeksi tulisi,
itkisi ikänsä kaiken,
ajan kaiken vaikeroisi,
täyttyisi Lapuan laaksot,
vesi peltonne perisi.
En tule tuon enempi,
Vaasan lääniä lähene
enkä lasketa lakia,
Työn Ääntä änkyttele.

Talonpoikaismarssi.

Saatu on sanottavaksi,
Lapualta lausutuksi.
Siellä kotoinen Kosola,
yksi Suomen suora urho
sanat lausui sattuvaiset:
meillä laimia lakimme,
sana puoli puuttuvainen,
kommunisteista kovinki.

Sana kaikui kansallemme
Lapualla lausuttuna:
viesti ompi vietävänä,
maamme mahtava sanoma
heitettävä Helsingissä;
se on tahto talonpojan.

Mutta siihenpä sivusta
poikkesi jo politiikka,
epäilykset ennättivät
isänmaalle ilmestyä:
laista luojusta Lapuan
tuho viimeinki tulevi,
hätäpäivä päälle saapi.

Eipä hetkeksi hätäile
talonpoika pellollansa:
laskettihe Lapin mailta,
aina Petsamon periltä,
toiset tuolta Torniosta,
Perä-Pohjolan poluilta.
Kainuhusta kansa lähti,
:äitä lähti nälkämailta,
ryssän raukoilta rajoilta.
Lähti kansa Karjalasta
joka Suomesta sopukan.
— Tuli kymmenen tuhatta,
toista kymmentä kasasi.

Silloin Helsinki heräsi,
uni siirtyi silmistähän,
ukset auki ulvahtivat,
ovet aukeni ala‹‹:
nyt on kumma kulkenunna,
talonpoika tallustanut
siihen Sinaatin torille.

Siinä tahdon talonpojan
ilmoitti isommat miehet,
osoittivat oppinehet;
valisteli Malmivaara,
Kares kaiketi puheli,
kovin kosketti Kosola
isänmaamme ilkitöitä.

Lähti lauma liikkehelle
kohti kultaista kotia.
Sie:' on kukka kuihtumaton,
heinä vielä heilumassa
korvessa kotoperällä,
vieläpä vihanta vilja
ahomailla mahtavilla.
Ei surra surman teitä
eikä peljätä petoja,
tie on vielä viitoitettu
verevillä veikoillamme,
pantu vartiat vakavat
sillan päihinki varalta,
joka mutkan on mukahan.

Niin kokos Kosola kansan,
kommunismin kuolemaksi.
Laskettiin Lapuan Lukko,
isänmaallemme iloksi.

Kun Suomen karhua haudattiin.

Kun Lapuan jämerä Vihtorisakki
joukkonsa kanssa läks' marssille,
oli Sasukin kiltti ja kourassa lakki.
Hävis "rötköt" riihien parsille.
Ja Hakkilat, Pekkalat piilossa kykki
kuin pantterit käpälälaudassa.
Sinne ne kiukkunsa myrkyt lykki,
ja olivat hiljaa kuin haudassa.
Vaan kohta kun hiljeni marssintahti,
taas hampaat irvessä riehuivat.
Pian alkoi entinen ajojahti.
Povet saastaista sappea kiehuivat.
Ja myrkkyä täynnä ol' Demoonilehti.
Sille ryssäkin nauroi ja Moskova:
Onhan se mokraatti sentään rehti.
Katsoppas vain tuota noskea.
Kyllä se vielä kotihin palaa
ja pussaa Stalinin poskea.
Pian myös tuli vaalenpunaisten vuoro:
"Se mies" on nyt noussut ja tappaa lain.
Myös virkosi "kellarisankarikuoro",
ja lauleli: antaa huhkia vain,
niillä on kyllä nyt valta ja voima,
meillä on laki ja suuri suu.
Soimahan pannaan haukunta roima.
Tottapa asiat lutviutuu.
On sitä aasin leukaluulla
ihmeitä ennenkin näytetty.
Me iskemme lailla ja suurella suulla,
niitä on ennenkin käytetty.
Lapuanliikkeelle hirvittävälle
surmaniskun me annamme nyt,
ja huudamme Sasulle ystävälle:
Nyt se on retkensä päättänyt.
Tartu jo veikkonen kihvelinkahvaan,
peitä se junkkari mutahan maan.
Me luotamme intohos, sisuhus vahvaan.
Lähde jo veikkonen tallustamaan.
Sasu oli valmis kuin lukkari sotaan.
Läks' kihveli kourassa kalmistoon.
Tuossa se kelmi nyt tuomiotaan
juur' julma kuolemaan valmistukoon.
Ja Siltasaarella peijaisissa
popsittiin hapankaalia.
Nytpä ei istuttu kellarissa.
Ja väki veti "intternaalia".
Mutta Sasu kun haudalta takaisin tuli,
oli miehellä sisu jo kaulalla.
Oli tyystin jo sammunut innon tuli.
Oli nähnyt hän aaveita haudalla.
Navan ympäri kierteli kylmä rinki,
sydän rinnassa pomppi kuin riivattu.
Ihan itku jo ilmoille tulemaan tinki.
Koko mies tuo hiton insliipattu
sai kerrankin kyynäränpitkän nenän,
ja Hakkilat, Rötköt ja Pekkalat muut.
Niin teki vainaja veikoille tenän,
ihan kerrassa iski se umpehen suut.
Keskehen katkesi hautauslaulu
jo suureni silmät kuin täysikuu
Oli kelmeä Sasunkin naamataulu.
Tokkopa tässä nyt "lutviutuu".
Sillä ei sitä Suomen karhua julmaa
niin vain vängällä haudata voi.
Aina se ennenkin kahleensa loi.
Siinä on montakin mutkaa ja pulmaa.
Se nousee vaikkapa haudastansa.
Sitä kaadeta ei suunsoitolla.
Se yhdeksän miehen voimallansa
piti nahkansa kauppiaat loitolla.
Vankka on otsolla vartiajoukko.
Koitappa vain sitä säikyttää.
Vahtinsa sai joka Suomen loukko.
Kyllä se nahkansa säilyttää.
Niin kauan kun kestää Lapuan veikko
ja johtaja Vihtori Kosola,
piilossa pysyypi punainen peikko,
j: asiat oikeella tolalla.

SAKE MYRKYNHEIMO.

Isänmaalliset liikkeet ilmoittavat "Aktivistissa". Tukekaa ostoksillanne niitä.

Aktivistin tilauksia

vastaanottaa Helsingissä herra J. Jaamala
Aleksanterinkatu 19 A 37, puh. 28 139.

Lehteämme koskevissa asioissa pyydetään kääntymään hänen puoleensa.

Toimitus.

HAUSKAA JOULUA

toivottaa

AKTIVISTIN TOIMITUS.

Oikeusmurhako?

Osa Rötkön ja Pekkalan kyyditsijöistä heti oikeusjutun päätyttyä Helsingin rintamamiesten vieraana ravintola Kairossa. Istumassa: Vasemmalta lukien Artturi Vuorimaa (3 v. kuritushuonetta), rouva Emmi Vuorimaa, Kosti Eerolainen ($2^1/_2$ v. kuritushuonetta), Sulo Sjölund (2 v. 1 kk. kuritushuonetta).

"Rintamamies"-lehti kirjoitti äsken selostuksen tästä oikeusjutusta kysyen: Oikeusmurhako? Viittaamme tässä numerossa olevaan Artturi Vuorimaan kirjoitukseen, joka koskee tätä oikeustapausta. — Helsingin raastuvanoikeuden tehtävä tässä jutussa on ollut ylivoimainen. Ylivoimaista on koota lähes kaksikymmentä rintamamiestä kirkoksi vihittyyn huoneeseen ja syyttää heitä siitä, että ovat taistelleet juuri kirkkojen ja uskonnon puolesta.

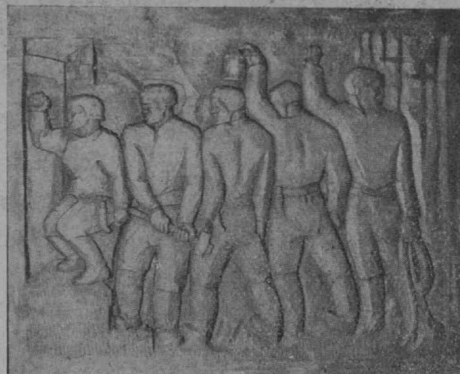
Aktivistien tunnuslause on:

Parempi on kulkea laittomuuksien kautta laillisuuteen, kuin laillisuuden kautta laittomuuteen.

— Lapua —

„Moukari-miesten"

muistolahja Vaasan suomalaiselle klubille.

Lauantaina viime marraskuun 29 päivänä saapui Lapualta ja Ylistarosta parikymmentä miestä mukanaan kuvanveistäjä Kaarlo Lamminheimon veistämä, ylempänä kuvattu, suurikokoinen honkainen seinätaulu, jonka Työn Äänen kirjapainon särkijät jättivät muistolahjaksi Vaasan suomal. klubille kiitollisuuden osoituksena siitä, että "moukarimiehet", tullessaan ilmoittautumaan viranomaisille Vaasaan, saivat majapaikan, ystävällistä ja ymmärtämyksellistä huolenpitoa osakseen klubin jäsenten taholta.

Muistolahjan jätti klubille pankinjohtaja Yrjö Nikula, joka seuraavasisältöisessä puheessaan tulkitsi "moukarimiesten" kiitollisuuden vaasalaisille isännille siitä, että nämä silloisissa kriitillisissä oloissa rohkeasti ottivat heidät "suuriksi rikollisiksi" leimatut vastaan kestiten ja rohkaisten heitä:

Viime maaliskuun 28 päivän aamulla heräsi tämän kaupungin asujamisto ja koko Suomen kansa suureen hätähuutoon: Kommunistien Kirjapaino Vaasan kaupungissa on hävitetty, Työn Äänen kirjapaino on viime yönä tuhottu, ennen kuulumaton raakalaistyö on tapahtunut, mitä törkein rikos on tehty.

Sanomalehdet puolueisiin katsomatta tuomitsivat teon ankarasti lainvastaisena ja mitä törkeimpänä rikoksena, josta ei ole muuta kuin vahinkoa ja vaaraa isänmaalle. Samoin tekivät laillisuudella ja puolue-elämällä itseltään kaiken isänmaallisuuden hengen tapattaneet, puhumattakaan isänmaanpettureista, joita vastaan isku juuri oli suunnattu.

Ei tahdottu ymmärtää ja vielä vähemmin uskallettiin myöntää, että Työn Äänen kirjapainon hävittäminen perustui syvään ja horjumattomaan isänmaanrakkauteen, joka ei taivu minkään voiman edessä maailmassa. Tapaukset kehittyivät nopeassa tahdissa. Viralliset tutkimukset, vaikka niitä mitä innokkaimmin ja voimaperäisimmin valtiovallan puolesta suoritettiinkin, eivät tuoneet todistettavaa selvyyttä tapahtumaan, vaan oli kaikki arvelujen ja hämäryyden peitossa, ja niin olisi varmasti pysynytkin, ellei teolla olisi pyritty ja tahdottu päästä määrättyyn päämäärään. Tämä päämäärä oli se, joka velvoitti teon takana olevien ilmoittautumaan valtion viranomaisille. Kuten kaikki tiedämme tapahtui tämä seuranneen huhtikuun 9 päivänä tässä Vaasan kaupungissa. Mainittuna päivänä saavuimme tänne 70-miehisenä joukkona majoittuen näitten seinien sisälle, jossa meille tarjottiin ruokaa ja juomaa, ja jossa meitä muutenkin kohdeltiin kuten tervetulleita vieraita ainakin. — Tämän tulemme aina muistamaan. — Se oli ensimäinen ymmärtämyksen välähdys meidän silloisessa raskaassa synkältä ja melkein toivottomalta tuntuvassa taistelussamme isänmaamme puolesta. Se antoi meille voimaa uskoa, että sittenkin saamme teollamme aikaan sen, mitä olemme sillä tarkoittaneet, että saamme tämän kansan heräämään turtuneisuudestaan näkemään sen äärettömän vaarallisen tilanteen, mihin isänmaanpetoksellinen osa kansastamme kansainvälisen kommunismin vannoutuneina kätyreinä oli maamme saattanut. Tämän jälkeen seurasivat tapaukset tulivuoren purkauksen tavoin herättäen kansan odottamattoman lyhyessä ajassa kautta maan. Tulokset tästä yleisestä heräämisestä ovat kaikkien meidän tiedossa. Julkinen kommunismi on tänä päivänä maahanlyötynä, mutta ei kuitenkaan vielä viimeistä kirjainta myöten hävitettynä, minkävuoksi meidän kaikkien on edelleenkin hellittämättä yksimielisinä jatkettava taisteluamme. Tyydytyksellä vain merkitsemme nyt tässä, että Työn Äänen kirjapainon tuhoamisella tarkoitettu päämäärä — Suomen kansan herättäminen hävittämään kommunismi maasta — on nyt toteutunut. Työn Äänen kirjapainon särkijäin kantajoukko on nyt taas tänäpäivänä kokoontunut tähän huoneustoon, ei nyt ilmoittautumista varten, vaan lausuakseen parhaat kiitoksensa Teille siitä ymmärtämyksestä ja tuesta, mitä edellämainitun huhtikuun 9 päivänä meille osoititte ja annoitte, ja millä siten loitte meihin uutta voimaa ja uskoa asiamme oikeuteen ja lopulliseen voittoon.

Kiitollisuuden osoituksena pyydän täten särkijäin puolesta jättää Teidän kauttanne Vaasan suomalaiselle klubille lapualaisen taiteilijan Kaarlo Lamminheimon valmistaman puuveistoksen ripustettavaksi juhlasalinne seinälle symbolisoimaan maaliskuun 28 päivän vastaisena yönä tässä kaupungissa tapahtunutta Työn Äänen kirjapainon murskaamista.

Teroittakoon tämä veistos mieliimme, että korkein laki maailmassa on isänmaan onni ja menestys. — Pitäkäämme aina elämässämme johtotähtenämme isänmaamme onnea ja menestystä.

Klubin puolesta kiitti varapuheenjohtaja, kamreeri A. U. Ullner historiallisesta muistolahjasta ja vaasalaisten "lapualaisten" puolesta puhui maist. Ikola, palauttaen mieleen kansanliikkeen vaiheita todeten ilolla ne suuret saavutukset, jotka sen tuloksena on merkittävä yhteiskunnan rauhan ja isänmaan turvan kannalta erinomaisen suurimerkityksellisiksi. Olimme uuden kansalaissodan partaalla, mutta selviydyttiin verrattain vähin vaurioin ja "laittomuuksin" saaden sellaiset lakeihin perustuvat takeet, että lailliset viranomaiset voivat täysin laillisin keinoin tukehuttaa kommunistisen kiihoituksen maasta. Ne vaatimukset, joiden toteuttamiseen oma-alotteisesti Pohjanmaan miehet nousivat omin kourin, kun muuta tietä ei enää ollut, ovat nyt eduskunnan toimesta pääasiassa toteutuneet, ja ansio ja kiitos lankee juuri niille miehille, joille nyt lain kirjaimen mukaan luetaan lakituvissa tuomioita. Tietoisuus kuitenkin siitä, että isänmaan parasta on tarkoittanut ja että ne tulokset, jotka he lain puustainta rikkoen ovat

Etsivän keskuspoliisin päällikkö

RINNASTAA LAPUAN LIIKKEEN JA KOMMUNISTIEN MAANPETOLLISEN TOIMINNAN.

Etsivän keskuspoliisin päällikkö on eräässä kuulustelutilaisuudessa todistajain läsnäollessa antanut selvästi ymmärtää, että hän "pitää huolen lapualaisista ja kommunisteista tässä maassa". Mitä erikoisesti Lapuan liikkeeseen tulee, on hän siitä pitänyt huolta merkillisellä tavalla. Erästä E. K:n etsivää koetti E. K:n päällikkö pakoittaa vakoilemaan Lapuan liikettä, johon ei tämä etsivä suostunut, vaan pyysi eroa E. K:n palveluksesta. Tähän Riekki ei kuitenkaan suostunut, mutta kieltäytyi maksamasta palkkaa siltä kuukaudelta.

Toiselta puolen on E. K:n päällikkö suhtautunut sosialidemokraatteihin nurkkapolitiikan harrastajana, mikä on myöskin virkamiehelle luvatonta. Hakkilan ilmoituksen mukaan on sos.-dem. ryhmä ollut jatkuvassa yhteydessä E. K:n päällikön kanssa ja sopinut neuvottelujen jälkeen niistä paljastuksista, joita he ovat eduskunnassa tehneet. Määrätyt sos.-dem. edustajat ovat olleet usein nähtyjä vieraita E. K:n päällikön odotushuoneessa.

E. K:n päällikkö on järjestänyt toimintansa sen laskelman perusteelle, että L.L:n nimellä kulkevan kansanliikkeen takana olisi vain pieni osa kansasta, jonka takia oli haettava tukea vasemmistosta ja solutettava kansanliike provokaattoreilla, joita on ollut useita ja saattaneet pahennusta aikaan. M.m. oli eduskunnan kokoonnuttua provokation luontoinen kommunistiedustajien kyyditysyritys aiottu suorittaa suoraan eduskunnasta, mihinkä yritykseen E. K:n päällikkö oli antanut neuvoja ja samalla mobilisoinut poliisivoimat kyyditsijöitä vangitsemaan.

"Aktivisti" ottaa tehtäväkseen paljastaa kaikki huomattavimmat provokaattoreista, joiden kanssa on kieltäydyttävä kaikesta kanssakäymisestä.

---

isänmaalle menestykseksi tehneet, on näille tuomituille paras palkkio ja tyydytys.

Taiteilija Lamminheimon veistos kuvaa viittä jäntevää miestä, jotka moukarein tunkeutuvat pimeään taloon. Se on taiteellisesti erittäin onnistunut ja aiheeltaan hauskasti tyylitelty.

Klubin puolesta tarjottiin lähetystölle kahvikestit ja illalla klubin pikkujoulussa illalliset.

Joulumarssi.

Eespäin! Ah, nyt meille vastaan
astuu juhlapäivä armas:
tulossa jo taivahastaan
kallis kuninkaamme on!
Haihtukoot nyt arkihuolet,
pois myös kaikki murhe karmas!
Hän, mi särkee synnin nuolet,
ystävämme kallein on.

Terve, terve tulevaksi
jalo joulujuhla meille!
Tullos juhlavierahaksi
Jeesus-lapsi kaikillen!
Iloitkaa, oi maa ja kansa,
enkelit tuo sanan teille:
katso, riemulahjojansa
taivas jakaa jällehen!

Valojas' nyt välkytellös
joulukuusi kirkkahana!
Joululaulu, helkkyellös
Herran, Herran kunniaa!
Kohta kaikki varjot voittaa
päivä uusi uljahana.
Taivaan sotajoukot soittaa
Herran, Herran kunniaa.

W. LAURIMER.

Kirje Karjalasta.

Vihtori Kosola.

Sen johdosta, että yhteisessä suuressa asiassa olette panneet epäitsekkäästi kaikkenne alttiiksi, lausumme Teille kiitokset. Olkaa varma, että Karjalan isänmaallinen kansa kokonaisuudessaan suuresti Teitä kunnioittaa ja seisoo miehuullisesti takananne. Me katsomme näitä asioita suuripiirteisesti emmekä tahdo takertua tomuhiukkasiin. Me ymmärrämme ne tunteet, joita Te olette tunteneet siitä hetkestä lähtien kun ratkaisevasti tartuitte tähän suureen asiaan, kun astuitte "Rubiconvirralle" ja lausuitte: "Arpa on heitetty". — Meillä on täällä muutakin, täällä on lähellä raja, rajan tuskat ja rajan kirot — — —

Olette äsken puhuneet Hämeen kansalle miehen sanoja. Tunnemme myös täällä rajalla nuo sanat omiksemme ja seisomme niiden takana. Huomasimme niissä sanoissa oikeuden ja todellisen kansanvallan ajatuksia, joita juuri tarvitaan sen järjestön ohjelmistossa, joka lähtee liukumaan Teidän liikkeenne, Lapuanliikkeen kunniakkaille linjoille.

Äyräpäässä, 20 p:nä marraskuuta 1930.

Matti Kaukinen. (Pankinjohtaja).

Anton Uski. (Pöllakkälän tehtaiden kansak. johtaja).

ANNI KASTE:

UUSI LUKU.

Jouluillan hämärä hiipii huoneeseen. Hiljaisuus käy sen kanssa käsikädessä. Ja näillä äänettömillä ystävyksillä on taas paljon hyvää sanottavaa niille, joiden luokse ne saapuvat.

Yksin Aukusti Levaallekin, joka sairaana, kukaties jo lopullisesti vuoteeseen kytkettynä, lepäilee vanhanaikaisessa, tummassa huoneessaan.

Jostain etempää kuuluu virrensävel. Seinäntakaa, naapurin puolelta, mistähän kuulunee, mutta hiljaa ja hyväillen hiipii sekin, asettuen kolmanneksi kahden aikaisemmin tulleen tuttavan rinnalle.

Hämärä, hiljaisuus ja etäinen sävel — ne ovat Aukusti Levaan monesti ennenkin viihdyttäneet.

Nyt hän miettii:

Vanha, vanha tuttu sävel, tuhansien vuosien läpi soinut! Se on kuin kotoinen, kirkas takkatuli, jonka loisteessa ihmiset lämmittelevät palelevia jäseniänsä . . . Vieno, ihmeellinen sointu, joka kerran syntyneenä helää ikuisesti, lohduttaen tuhansia, tukien auttaen miljoonia ihmisiä . . . .

Mutta niinpä se onkin jumalallinen lahja, siemen, jonka Kaikkivaltias kerran kätki yhden ainoan, määrätyn ihmissielun aallokkoon — säveltäjän — tarkoituksella lähettää se siten alas maanpäälle, missä sitä tarvittiin, kaivattiin ja missä siitä unelmoitiin . . .

Niin — niin tuli virrennsävel ihmisten majoihin.

Ja Aukusti Levaa mietiskelee edelleen:

Eri ihmisten majoissa saa se erilaisen vastaanoton. Hyvinkin erilaisen. Ei niin, että rikkaissa ,avarissa suojissa varattaisiin sille väljemmälti tilaa, ja ahtaissa, täyteensullotuissa käännytettäisiin ovelta takaisin huomautuksella: tänne ei sovi.

Ei, ei niin.

Vaan missä asuvat oikeat vastaanottajat, lohdutuksen ja avunkaipaajat, siellä tälle kunniavieraalle tehdään tilaa, vaikka asumus olisi ahtain soppi ja asujia jo ennalta ylenmäärin. Sillä — ei vastaanotto permantopalkeilla tapahdu, eikä tulijaa tuoleille istuteta. Sydämissä sille sija suodaan, sielu avartuen avataan . . .

Hämärä tihenee, hiljaisuus pysyy ennallaan ja seinäntakainen sävel on vaihtunut toiseen, äskeistäkin täyteläisempään, hartaampaan. Se on hakenut ja saanut siipiinsä joulun salaperäistä, hyväksitekevää tenhoa, ja ihmissydänten kautta kulkiessaan jättää nyt lohdun pisaraisen jokaiseen niistä . . .

Maassa rauha, hyvä tahto . . .

Aukusti Levaan poskelle kierähtää kuuma kyynel. Yksin, hiljaisuuden viihdyttävässä valtakunnassa kuultu sävel aiheuttaa hänelle monastikin pehmeän hämynkirkkaan tunteen, joista hän ei itsekään tiedä onko se kaipausta ja hartautta — niiden tavallisessa ilmenemistasossa vai onko siinä takana jokin tuntematon, määräämätön sielun häivähdys — korkempaan piiriin nostava.

Sen hän vain tietää, niin monesti hän on sen kokenut, että tällainen siunattu hetki vaatii häntä hyvyyteen . . . hyvänajatuksiin, hyvänsuontiin kaikkialle ympärilleen, juuri niinkuin liesituli hohtaa niin etäälle kuin sen valo- ja lämpövoima kantavat. Sellaisina hetkinä hän on kypsä hyvään tekoon, laajamittaiseenkin . . . Tekoon, johon hän tavallisina kylminä, arkihetkinään ei kuunaan taipuisi.

Ja kuitenkin, miten tavattoman harvoin onkaan sattunut niin, että tuollaisina hyvyyden syväyshetkinä elämä on häneltä jotakin vaatinut, ketään avuntarvitsijaa hänen huomiopiiriinsä taluttanut . . . Hänethän yleensä asetetaan jurojen, kylmäkiskoisten ihmisten luokkaan. Mikä hän onkin — niin, paitsi näinä hyvän syväyshetkinään.

Tuokioina, jolloin jokin tuntemattomista, pyhyyden piireistä tullut salainen lähetti pitää taika-avaimensa hänen sielunsa oveen ja avaa sen . . . a v a a s e n!

Vanha mies, sairas Aukusti Levaa, pyyhkäisee kädenselällä poskiaan ja puoliksi tietoisena, puoleksi tiedottomasti toivoo — ei, hän odottaa — jonkun sellaisen ihmisen saapuvan, ahdistetun, vaikeuksiin suistuneen, joka ei saa apua mistään, vaan sortuu, ellei hän, vanha, pian täältä lähtevä Levaa, auta tarvitsijaa jälleen tasaisemman elämän ja mahdollisuuksien tielle . . .

Mutta kukapa siihen tällaisesta, kumman itsekkäästä ajatuspyyteestä tulisikaan — niin paljon kuin suistuvia ja sortuneita maailmassa lieneekin. Jo siinäkin pienessä yhteiskunnassa, jossa Aukusti Levaa elää.

Vanha, puolikuuro emännöitsijä siellä vain liikuskelee. Vanhoja muistoja herättävä jouluruuan tuoksu tulee keittiöstä, ja pöydällä vuoteen vieressä odottaa kolmihaarainen kynttilä sytyttämistään.

Levaan vanha herra saa taatusti yksinäisen ja ulkonaisesti hedelmättömän joulun. Juuri sellaisen, kuin juroille, ympäristöstään eristyneille kuuluukin . . .

Mutta eipäs —!

Kohtalo on sen illan läpikulkevain tapausten lankaan varannut tuntuvan solmun.

Se alkaa kiertyä eteen keittiön puolelta kuuluvana puheensorinana. Jokin nuori ääni vuorottelee Heleenan vanhan, painuneen äänen kanssa.

Aukusti Levaa ei ole utelias, mutta vieras on niin harvinainen hänen kodissaan, että sellaisen tulo jo sinänsä vetää huomion puoleensa. Ja kuunnellessaan vierasta, kadottaa virrensäveleen soinnun tajuisesta kuulostaan.

Samassa avautuu ovi ja nuori, raikaskasvoinen tyttö tervehtii tutunomaisesti. Heleenan sytyttämän lampun valossa Levaa tuntee tytön vanhan koulutoverinsa tyttäreksi, mutta kysyy kuitenkin kuin tunnusteleisi:

"Onko siinä nyt oikein Tuurolan Laina — ja näin jouluna?"

Oli. Hän juuri.

Ja hänen kanssaan tuli Aukusti Levaan tummaan, vanhanaikaiseen huoneeseen toinenkin vieras, surullinen kertomus tytön kotoisista oloista. Heidän ylitseen oli kaatunut vaikeuksien synkkä sarja.

Kukaties juuri se tulokas, joita Aukusti syväyshetkenään on odotellut —.

Tyttö kertoo ja vanha Levaa kuntelee.

Niin —. Ensimäisen iskun on tuonut vararikkoon joutunut Matti setä. Isä on mennyt hänen puolestaan suuriin takauksiin ja saa nyt maksaa. Niihin suunnilleen riittää Pien-Tuurolan ja myllyn myyminen. Pakkohuutokaupassa oli paljon ostajia ja ne nostivat hintaa kauppias Raimin nenän edessä, joka taas ei hellittänyt, kun Tuurolan maat ovat jo kauan olleet hänen mielitekojaan . . . ahmatin, kaikennielijän . : . kiristäjän . . .

Aukusti Levaa tajuaa kuinka syvä ja katkera nuoren kertojan tunne on Raimia kohtaan. No, hänellä itsel-

läänhään ei ole juuri parempaa sanottavaa Raimin-Kallesta, vaikkei hänen, varakkaan miehen, kokemukset olekaan puolueettomia, niinkuin Tuurolan ja hänen joukkonsa . . . ja monen muun ennen heitä . . .

Mutta nyt on Raimi saanut erään talollisen, jolle isä, aikaisemmasta pulakaudestaan asti, on ollut suuremman summan velkaa, panemaan velkavaatimuksen vireille . . . tietenkin vaarantaakseen vielä Tuurolan maatkin, joiden sisässä Niittykoski on . . . Jos ei mikään Jumalan lähettämä ihme nyt tule isän avuksi, menee kotitalokin . . . menee kaikki . . . ja he ovat turvallisuutensa sadun lopussa . . . Ja jos siinä sitten olisikin kaikki, mutta kivenä kuormalla on äidin sairaus, joka hermoihin käyneenä on johtunut kaikesta ympärillä olevasta pimeästä . . . Sairaus oli pahennut niin, että joulusta huolimatta, hän nyt oli tuonut äidin tänne sairaalaan . . . kukaties jo liian myöhään . . .

"Joulu . . . Ei meillä, surman loukkuun sortuneilla ole joulun hiventäkään . . . Näkisitte, isä on kuin pieni, harmaa hiiri ja äiti niin kummallisen poissa tästä maailmasta."

Tyttö painaa päänsä Aukusti Levaan vuoteen reunaa vasten ja nyyhkyttää haikeasti. Hän on päätynyt elämän surujen kiviportille ja kauhistuu sen tylyjä mittasuhteita.

Aukusti Levaakin on järkyttynyt. Hän laskee kätensä kömpelösti tytön käsivarrelle ja hokee itsekseen: "niin, niin, niin . . ."

Onhan Tuurola läheisimpiä lapsuudentovereita, rehellinen mies. Vaikka Levaan sydän edelleen on sula ja sen syväyksen hyvähenki lämpöisimmillään, ulkonainen jurous sittenkin kuortaa riitettä niin etteivät ajatukset raskaan ovensa takaa pääse hievahtamaankaan. Sanat, joiden pitäisi rakentaa lohdutuksen silta, eivät synny. Hiljaisuus heidän ympärillään on kuin lakea aho. Ei toisen nyyhky, eikä toisen sisäinen ponnistelu jouduta heitä sen ylitse.

Mutta silloin taas pehmeä, hyväilevä sävel tunkeutuu esiin äskeiseltä taholtaan. Nyt sillä on ikivanhan jouluvirren pyhät kasvot, ja se, mitä se sanoo, tunkeutuu kesäisen auringon säteenä painuneisiin mieliin.

Tytön itku haikenee, mutta haikeus täyttyy samalla luoksetulleen rauhan väreilyllä.

Ja vanhan miehen eteen avautuu riemukas näky, tuntu: Elämän lähetti on tullut hänen luokseen onnellisella hetkellä. Viimeinkin se saa nyt auliisti pyytämänsä — saiturin aarteet ovat avatuissa lippaissaan hyväntahdon käden ulottuvilla. Ota siitä ja anna! Mitä on raha — raha! Kaikki sen siteet katkeavat poislähdön portilla. Sen määrä on toki joutua palvelemaan niitä, joiden ponnistelu ja raataminen on keskeneräisenä elämänsaralla, joiden taistelu olemassaolosta ja oikeudesta katkerimmillaan . . .

Lapsi, älä itke — turvallisuudensadun uusi luku saattaa olla edellistään kauniimpi!

Ja niin vanha Aukusti Levaa saa sanoneeksi ajatuksensa julki. Ei se mitään kaunopuheisuutta ole — kaukana siitä. Niukkoja, juronomaisia hänen lauseensa ovat. Mutta se, mitä ne tulkitsevat, on sukua joulusanomalle, lohtua tuovalle hyvyyden lähetille.

Tytön silmiin syttyy ihmettelevä ilo. Se ilo saa tähden tuikkeen ja masentunut mieli nousee. Se nousee hyväntahdon siunattuun kaareen nojaten, siihen, joka joskus — kuten tällä erää — ihmisen kypsymistä todistaen kaartuu oikean hetken yli, niinkuin ylhä, tutkimaton linnunrata kaartuu valkoisiin hankiin verhoutuneen maan yli. Maan — Luojan suuren kasvitarhan!

Ja virrensävel helisee hiljaa, lohdutten, kirkastaen. Se on kuin kotoinen takkatuli, jonka lämpöä kohti ihmiset ojentavat palelevia sielujansa . . .

Yhteistyö

SALAISEN S. K. P:N JA "TURUN SANOMIEN" KESKEN.

"Turun Sanomien" kylvö alkaa jo kantaa hedelmiä. Siitä on näytteitä äsken ilmestyneessä Suomen Kommunistisen Puolueen salaisessa äänenkannattajassa, joka kantaa nimeä "Tiedonantaja". Tämä moskovalainen maanalainen lehti kirjoittaa pääkirjoituksessaan "Sotaprovokaattorit" m.m. seuraavaa:

"Nyt on totuus paljastunut niin selvästi ,ettei kukaan kykene enää asiaa vääristelemään. Jo ennen yleisesikunnan päällikön pidättämistä tehtiin lehdissä viittailuja upseeriston salapuuhiin. "Turun Sanomat" tiesi kertoa Ståhlbergin kyydityksen tarkoituksena olleen passittaa Ståhlberg yli rajan, selittää teko bolsheviikien työksi ja siten provosoida sota Suomen ja Neuvosto-Liiton välille. Yleisesikuntapäällikkö Valleniushan oli Joensuussa kyydityksen sattuessa (mukana yleisesikunnan mobilisoimisosaston päällikkö joka antoi Jaskarille määräyksen kyydityksestä.) Jos hanke olisi onnistunut olisi lähetetty sotaväkeä yli rajan "ajamaan takaa" Ståhlbergin ryöstäjiä. Samalla olisi annettu mobilisoimismääräys ja sota olisi ollut valmis. Se oli fascistien suunnitelma porvarilehtien tietojen mukaan."

Tästä lainauksesta käy selville, ettei ole enää maassa salaisella kommunistipuolueella tarpeellista pitää omaa sanomalehdistöä. Riittää joku monistettu lehtinen, jossa viitataan "Turun Sanomat" tapaisen lehden kirjoituksiin. Kyllä kommunistit osaavat seurata "Tiedonantajan" viittauksia ja hankkivat itselleen "Turun Sanomat", josta etsivät sellaiset palat, jotka ovat tarkoitetut heidän valistamisekseen. Tämä on tälle turkulaiselle lehdelle hieno liikeyritys, ja se on moskovalaisille suuri voitto. — Mutta mitä sanottiin siinä sähkösanomassa, jonka se suuri Forssan isänmaallisten kansalaisten kokous lähetti "Turun Sanomille". Eikö siinä sanottu, että työnne tulee kantamaan teille katkeria hedelmiä? Turun "Isvestja" ei tunnu tätä uskovan, vaan tosiaankin odottaa, että sitä pitää kädestä pitäen ojentaa. Me säälimme tätä porvarillisen lehden nimellä kulkevaa sanomalehteä.

Solmu: ESIMERKIN VOIMA.

Granroos on synnynnäinen passivisti ja ne verrattain harvinaiset rikkomukset rouva Anna Granroosin laatimia, kirjoittamattomia lakeja vastaan, joita on ilmaantunut ja mahdollisesti vastakin ilmaantuu hänen elämäntilinsä debet-puolelle, ovat vain sen "ugrilaisen epilepsian" tunnusmerkkejä, joista ei yksikään kansalaisemme ole täysin vapaa — eivät muuta. Selittämätön mielettömyydenpuuska saa joskus hiljaisen pyhäkoululaisen paiskaamaan opettajaansa virsikirjalla — selittämätön mielettömyyden puuska saa myös Granroosin toisinaan nousemaan vaimoaan vastaan sittenkun ensin on tempaissut pari kolme rohkaisevaa kulausta reseptillä varustetusta pullosta.

Ihmisen luonne on merkillinen. Vaikka rouva Granroos vaatikin mieheltään passiivisuutta, alistuvaisuutta, mukautumista, on hän itse alusta saakka ollut Lapuan liikkeen innokkaimpia kannattajia ja "Aktivistin" vakinainen lukija. Hän on liimannut jostakin kuvalehdestä leikkaamansa Kosolan kuvan postikorttialbumiinsa Eugén Schaumanin kuvan viereen. Asser Salon kyydityksen jälkeen hän piti Naisyhdistyksen kokouksessa räiskyvän isänmaallisen puheen, jonka loppupontena oli: "Kaikki kavaltajat rajan taakse! Ellei kyyteihin Fordeja riitä, pantakoon hevosetkin liikkeelle!" Vihtorin-päivänä hän lähetti Kosolalle ruusuja ja Herttualle oljanterin. Kun sitten n.s. kärräämiset alkoivat muuttua vallattomuudeksi, jonka kanssa Lapuan liikkeellä ei enää ollut mitään tekemistä, oli hän ensimmäisenä selittelemässä asiain oikeaa laitaa menestymättä siinä kuitenkaan sanottavasti. Mehän olemme taipuvaisia uskomaan lähimmäisistämme pahaa kernaammin kuin hyvää.

Herra Granroos oli koko ajan koettanut pysytellä mahdollisimman puolueettomana. Tosin häntä jurnutti, että rouva Granroos usein valitteli hänen mitättömyyttään julkisestikin: "Miksi et sinä voi olla joku Kosola tai Mannerheimi? Miksi ei sinulla koskaan ole mitään alotekykyä — miksi olet kuin kala — sinussa ei ole pippuria pennin edestä — miksi et sinäkin ole mukana?" Hän ei kuitenkaan reagoinut millään tavalla, kohautteli vain olkapäitään ja jatkoi elämän ja sen moninaisten ilmiöitten katselemista surumielisen kuhan silmin.

Kunnes tuli taas se kaatuvataudin puuska, se lapsahdus raiteilta.

Granroos palasi eräänä iltana konttoristiyhdistyksen arpajaistoimikunnan kokouksesta täynnä kuin muna. Rouva ei ottanut kuuleviin korviinsakaan selityksiä, vaan määräsi hänet viettämään yönsä eteisessä sanomalehtipinkka pään alla ja vanha palttoo peitteenä.

Seuraavana aamuna hän heräsi kipeänä ja kiukkuisena. Hän meni työhönsä kuten tavallisesti ja palasi kotiin kuten tavallisesti, otti näennäisesti tyynenä vastaan jatketut moitteet ja nyökkäsi alistuvasti, kun rouva illemmällä sanoi menevänsä pistäytymään rouva Romulaisen luona Shimmyleivos-reseptiä hakemassa, jona aikana Granroosin oli pysyttävä visusti kotosalla.

Mutta kymmenen minuuttia rouvan lähdön jälkeen lähti Granrooskin. Ja kun rouva tunnin kuluttua palasi, kaappasi hänet melkein tyhjällä kotikadulla naamioitu mies, läiskäsi kämmenensä hänen suulleen ja kantoi hänet katuvierellä odottavaan, säksättävään autoon, joka sitten kiireesti lähti huristamaan ulos kaupungista.

Auto jatkoi parin tunnin ajan hurjaa ajoa pimeässä. Sen takaistuimella kyyhötti rouva Granroos tupakalta tuoksuva nenäliina suullaan ja kädet sidottuina. Kaappaaja istui takinkaulus pystyssä kuljettajan vieressä. Tämän tästä hän kääntyi tirkistämään rouvaa naamionsa läpi.

Rouva Granroosia kyydittiin.

Hänestä tuntui kuin oltaisiin oltu liikkeellä kokonaisia iäisyyksiä, ennenkuin auto lopultakin pysähtyi vieraassa kaupungissa. Pysähdyttiin kumman tutun näköisen talon eteen. Naamioitu mies nosti rouvan hiljaiselle käytävälle, livahti takaisin autoon ja seuraavassa tuokiossa oli rouva Granroos taas yksin.

Hänet oli kärrätty Nurkkalan kaupunkiin äitinsä, leskirouva Kustaava Häsäsen asunnon edustalle.

Pari kuukautta myöhemmin alkoivat kyyditsijät ilmoittautua viranomaisille. Joukossa oli myös herra Granroos, joka tosin ilmoittautui ainoastaan emännälleen. Tämä piti yhdessä paraikaa vierailulla olevan äitinsä ja sisarensa kanssa neuvottelun ja seurauksena oli, että Granroos tuomittiin ostamaan kolme uutta naisen hattua ja menettämään vaimonsa, anoppinsa ja kälynsä luottamuksen vuodeksi eteenpäin, mikä käytännössä merkitsi asunnon ulko-oven avaimen poisottamista ja tallettamista rouvan käsilaukkuun 365 vuorokauden ajaksi.

AKTIVISTI
Kommunismia vastaan taisteleva julkaisu.
TOIMITUS:
Vihtori Kosola (päätoimittaja). Yrjö Nikula (vastaava ja taloudenhoitaja). Vilho Viita (toimitussihteeri). Kosti Eerolainen (toimittaja).
TOIMITUSKUNTA:
K. R. Kares. Iivari Koiviste. Vihtori Herttua. Kustaa Lahdensuo. Antti Isotalo. Paavo Osola. Heikki Jokilahti. Juho Ekola. O. A. Hokkanen, Juho Tala. R. von Essen. Hille Sipilä. Arvo Sihto. Martti Rantanen. Arvo Lindh. Onni Porkka. Matti Similä. Heikki Alamäyry. Lauri Haikola.

Aktivistin asiamiehet.

Jotta ensivuoden tilaajat saisivat lehtemme vuoden alusta lähtien, pyydetään asiamiehiä ensi tilassa lähettämään kertyneet tilaukset lehtemme konttoriin os. Kokkola.

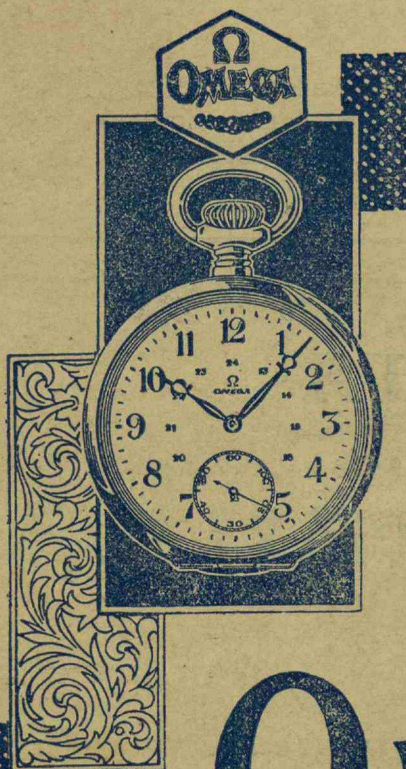
Huomatkaa toisessa paikassa lehteämme ilmoitus "Aktivistin" sisarlehdestä, joka "Aktivisten"-nimisenä, alkaa ilmestyä ensi vuoden alusta lähtien. Näytenumero julkaistaan piakkoin.

TOIMITUS.

HELSINKI, Runebergink. 21 C. 70
Varma Rantasalo

Tärkeä neuvottelu klo 10,30...

Klo 10,07

Minulla on siis vielä 23 minuuttia aikaa — tarkalleen 23 minuuttia, sen tiedän, koska OMEGA kelloni osoittaa aina oikeata aikaa . . . On ilo ja onni, että kellonrakennustiede on näin kehittynyttä, pystyessään luomaan ihmeellisen tarkkuuskellon, OMEGAN, johon mies voi luottaa tärkeimpinä hetkinänsä!

OMEGA kelloja saatte kello- ja kultasepänliikkeistä kautta koko maan.

OMEGA

KELLO JOHON VOI LUOTTAA

Kokkola — Sanomalehti Oy. Kokkolan kirjapaino — 1930